

รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน

สาขาภาษาอังกฤษ

คณะครูในโรงเรียนอาจารย์ใหญ่ร่วมปรึกษาหารือ ถึงการเรียนการสอน และสถานที่เรียนด้านภาษาอังกฤษ จึงได้ข้อสรุปว่า สถานที่ที่ใช้คือสถานีนามัย เป็นแหล่งเรียนรู้ ในด้านภาษาอังกฤษ จะเน้นในเรื่องการอ่านฉลากยา ที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน โดยได้ครูสอนเพิ่มขึ้นคือ แพทย์ที่อยู่นามัยช่วยแนะนำ ให้ความรู้ให้คำปรึกษา อธิบายวิธีการอ่านวิธีการใช้ให้ถูกต้อง ซึ่งจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนเอง

ปัญหาและอุปสรรค

ภูมิปัญญาภาษาอังกฤษ (อ่านฉลากยา) ในระยะแรก ได้มีแนวคิดร่วมกันที่จะพัฒนานักเรียน และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการอ่านฉลากยา แต่พอดำเนินการมาในระยะหนึ่ง มีนักเรียนที่สนใจประมาณ 5 คน โดยใช้ครูที่ทำการสอนปกติเป็นผู้สอน แต่ก่อนที่ตกลงไว้จะเอาเจ้าหน้าที่อนามัยเป็นผู้สอน แต่ด้วยภารกิจของหมออนามัยมีมากไม่มีเวลาว่างเพียงพอ และปัญหาอีกประการหนึ่ง คือนักเรียนเริ่มขาดความสนใจเพราะเป็นวิชาที่เป็นทางการมากเกินไปจึงเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียน ดังนั้น สาขาด้านภาษาอังกฤษ จึงได้ยกเลิกในระยะเวลาต่อมา

ภูมิปัญญาสาขามวยไทย ในระยะแรก ดำเนินไปได้ด้วยดี นักเรียนมีความสนใจมากประมาณ 10 คน แต่พอดำเนินการไประยะหนึ่งปรากฏว่านักเรียนไม่มีความสามารถทางด้านนี้ไม่มีแววความชัดเจนของกิจกรรมไม่แน่นอน นักเรียนจะเล่นมากกว่าเอาทักษะ ขาดความเป็นระเบียบวินัย ซึ่งถ้าดำเนินการต่อไปอาจเป็นผลเสียต่อ พฤติกรรมของเด็ก เช่นการก้าวร้าว ขกต่อยกันเอง และปัญหาที่พบอีกคือ ขาดอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม ดังนั้น ภูมิปัญญา สาขามวยไทยจึงได้ยกเลิกไปอีก

3. การค้นพบภูมิปัญญาเข้ามาแทนใหม่ ในการเสาะหา และพิจารณาร่วมกันของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงมีมติตกลงให้ สาขาการสานแห และการทำขนมพื้นบ้าน มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป ในโครงการระยะที่ 2

รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน สาขาจักสาน

นักเรียนที่เรียนในด้านจักสาน จะอยู่ในระดับสูงขึ้น (ชั้น ป.6) ซึ่งต้องใช้อุปกรณ์ที่มีอันตราย เช่น ไขมีดในการตัดไม้ ทำดอก เมื่อได้ดอกแล้วนักเรียนก็ต้องสานให้เป็นชิ้นงาน มีก่องข้าว , พัด , ลายขัดต่างๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำ และนำไปประดิษฐ์ทำอย่างอื่นต่อไป

ส่วนในด้านปริมาณ ในการจัดหาวัสดุขางดงบประมาณในการจัดซื้อไม้ไผ่ในชุมชน รูปแบบการสอนมุ่งที่จะให้นักเรียนทำได้ ทำเป็น แล้วนำมาประยุกต์ใช้ต่อไป ทำให้เห็นผลงานในทันที โดยไม่คำนึงถึงขั้นตอน ผลงานจึงไม่ค่อยละเอียด และปราณีตเท่าที่ควร

สำหรับนักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน เพราะเขาได้เห็นผลงานทันที แต่สำหรับเวลาในการทำมันสั้นไม่พอ เพราะอุปกรณ์บางอย่างต้องใช้เวลานาน คือการทำเฟอร์นิเจอร์รับแขกจากไม้ไผ่ นักเรียนต้องทำต่อในวันหยุดที่บ้านพ่อครู หรือบางทีก็นัดทำที่โรงเรียน ซึ่งในการทำทุกขั้นตอน จะมีครูคอยเป็นครูพี่เลี้ยงบอก แนะนำนักเรียนควบคู่กับพ่อครูปัญญาให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมไปอย่างต่อเนื่องได้

กระบวนการถ่ายทอด ของภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาจักสาน

พ่อครู นายทัน วงศ์ทอง อายุ 44 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

งานจักสานด้วยไม้ไผ่ เป็นการดำเนินการที่ค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 ก่อนที่จะได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สกว. เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพราะเป็นนักเรียนชั้นโตที่มีทักษะด้านการจักสานได้ ความยากง่ายของการจักสานอยู่ที่การจักดอก จำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังในเรื่องของมีคม และความละเอียดของดอกที่นำมาสานเครื่องใช้แต่ละประเภท ซึ่งพ่อครูรูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดได้ดังนี้

1. รูปแบบการถ่ายทอด ไม่มีลักษณะที่แน่นอนตายตัว จะเน้นการปฏิบัติจริงมากที่สุด ครูสาธิตให้ดูแล้วนักเรียนทำตาม จากนั้นครูจะคอยแนะนำ ฝึกให้อย่างใกล้ชิดเป็นรายคนสถานที่สอนจะสอนนอกห้องเรียนมากกว่าในห้องเรียน

2. เวลาที่ใช้ในการสอน แต่เดิมสอนในเวลาปกติของกลุ่มวิชา กพอ. หลังจากที่เราค้นพบภูมิปัญญาท้องถิ่นได้หลายสาขาแล้ว จึงเปลี่ยนเวลาทำการเรียนการสอนในทุกบ่ายวันพฤหัสบดี ปัญหาที่พบเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละวัน ไม่เพียงพอ เพราะการสานมีหลายขั้นตอน

และใช้เวลามากในแต่ละวัน ดังนั้นถ้าวันใดมีการสอนต่อเนื่องไม่จบในวันนั้น นักเรียนจะตามไปเรียนต่อที่บ้านพ่อครูหรือถ้าเวลาว่าง วันเสาร์ อาทิตย์ นักเรียนก็จะนำผลงานไปทำต่อที่บ้าน

3. ขั้นตอนและเนื้อหาการสอน

- การค้นหาไม้ไผ่และวิธีการเลือกไม้ไผ่ ต้องเป็นไม้ไผ่บ้านเพราะมีมากในท้องถิ่น หาง่าย ไม้ไผ่ที่จะตัดได้ต้องมีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ไม้ไผ่ที่แก่แล้วพอตัดได้ วิธีสังเกต ให้ดูที่ใบ ถ้าใบยังมีสีเขียวอ่อนอยู่แสดงว่าไม้ยังไม่แก่ ตัดไม่ได้ ดันที่แก่ใช้การได้ใบต้องมีสีเหลืองๆแกม (ผสมอยู่)

- การตัดไม้ ลักษณะการตัดไม้เป็นวิชาเฉพาะอีกอย่างหนึ่งถ้าตัดไม่ถูกวิธีไม้อาจจะหักตัวเองพลัดตกเกิดอุบัติเหตุได้ ดังนั้นนักเรียนต้องรู้วิธีการตัดไม้ไผ่ด้วย ดังนี้

1. สังเกตดูกอไม้ก่อน ถ้าลำไม้ไผ่ที่ต้องการอยู่ลึกเข้าไปกลางกอไม้ไผ่ ให้ถ่างลึกเข้าไปจนถึงลำไม้ไผ่ที่ต้องการนั้น แล้วเลือกหาต้นใกล้เคียงเป็นที่ยึดตัวเองเวลาขึ้นไปตัด โดยการขึ้นไปเหยียบบนกิ่งแขนงต้นใกล้เคียงนั้นให้เหมาะสม และถนัดก่อน
2. สังเกตการเอนของต้นไม้ (การโน้มกิ่งของไม้) ถ้าเอนไปด้านหน้า ให้เรายืนอยู่ด้านหลัง ข้างใดข้างหนึ่งที่ถนัด แล้วตัดได้ท้อง (ด้านล่าง) ด้านที่ต้นเอนไปก่อน ให้ตัดได้ป้องไม้ไผ่ จากนั้นจึงย้ายมาตัดด้านตรงกันข้าม (ด้านหลัง) โดยกะให้เหนือบริเวณที่ตัดครั้งแรก (ด้านหน้าได้ท้อง) เวลาไม้ไผ่ขาดมันจะหักลงด้านหน้า (ด้านที่เอน) และเป็นการป้องกันไม้ไผ่คิดเรา
3. การตัดที่ถนัด ให้ตัดไม้ไผ่อยู่ในระดับอกของตัวเราขึ้นไป
4. ไม้ที่ตัดขาดแล้ว หล่นลงพื้นเวลาดึงออกจากกอ ให้ใช้วิธีการดึงโยกไปมา ไม้ไผ่ก็จะค่อยๆ หลุดออกมาจากกลางกอได้ แต่ก่อนนักเรียนไม่รู้วิธีการตัดไม้ นักเรียนจะตัดได้ลำบากมาก พอดำเนินการสอนแล้ว นักเรียนสามารถตัดไม้ได้ถูกวิธีและทำได้รวดเร็ว
5. เมื่อได้ไม้ไผ่มาแล้ว ก็ทำการริดกิ่งแขนงออก ผ่า ตัด และแยกส่วนจักตอกให้ได้ขนาดตามที่นักเรียนจะสาน หรือทำเก้าอี้เฟอร์นิเจอร์
6. การจักตอก อุปกรณ์ที่ใช้ คือมีดปลายแหลมอย่างคม และขนาดเล็กๆ หลังจากตัดไม้เหลาไม้ ให้ได้ขนาดตามต้องการแล้วก็ดำเนินการจักตอก วิธีการนั้น ให้เริ่มจักตอกจากด้านนอก (ด้านต้น) ไปหาด้านปลาย ปัญหาการจักตอกที่พบ ส่วนมากนักเรียนยังไม่ชำนาญจะจักตอกเลี้ยว (ไม่ตรง) วิธีแก้ไขครูคอยแนะนำ และจับมือพาทำ ทำให้อูและฝึกบ่อยๆ
7. การจักตอกไม่ให้เลี้ยว ต้องดูที่ลักษณะการจับไม้มีดจึงจะไม่ถูกมือโดยให้จับไม้กับมีดไม่ห่างกันมาก ไม่ให้จับยาว มีดที่ใช้ต้องคม และมีขนาดเล็ก ให้พลิกข้อมือไปมา ขึ้นลง สลับกันไปเรื่อยๆ อย่างช้าๆ และสม่ำเสมอ ก็จะได้ตอกที่มีความหนาเท่ากันตลอดเส้น ไม่เลี้ยวหรือแฉก

8. การจักตอกจะใช้ความยาวที่ป้องกันได้ ให้เหมาะสมกับภาชนะ เครื่องใช้ที่เราจะทำการจักสานเพราะการสานแต่ละอย่างจะให้ขนาดของตอกไม่เท่ากัน เช่น ถ้าสานกระดัง ฝาขัดแตะ ขนาดของตอกที่ใช้ (จีบ) 2 ซม. (ด้านกว้างของตอก)
9. ลายสาน การขึ้นลายสาน มีหลายลายตามภาชนะ และเครื่องใช้ที่จะสาน เช่นลายสอง ต้องเหลาตอกให้เล็กและละเอียดก่อน ใช้สานช่อง (เครื่องมือใส่ปลา) ตะกร้า กระดัง เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค

เวลาที่ใช้ในการจักสานต้องใช้เวลามากดังกล่าวข้างต้น ไม่จบในชั่วโมงจำเป็นต้องไปสอนต่อที่บ้าน และให้นักเรียนกลับไปทำต่อที่บ้าน นักเรียนบางกลุ่มที่ตัวเล็กๆ (อป. 1-2) ไม่สามารถที่จะจักตอกได้เพราะอันตราย กลุ่มนี้จึงไม่สนใจด้านนี้เท่าที่ควร แต่ก็ฝึกให้สังเกตและเรียนรู้ตามพวกพี่ ในเรื่องที่พอรู้ เช่นการเลือกไม้ไผ่ การเหลา การตัดไม้ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน

เยาวชนในชุมชนมีความสนใจ แต่ยังไม่กล้าเข้ามาถาม มาเรียน เพราะอายอยู่ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการปลูกฝังจิตสำนึกบ่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองนักเรียนมีความสนใจในลูกของตนมาก สังเกตจากการติดตาม สอบถามเมื่อลูกนำผลงานไปทำต่อที่บ้าน และยังมีภูมิปัญญาในด้านนี้ (การจักสาน) อยู่ในชุมชนอีกมาก ที่มีความพร้อมที่จะช่วยสอนโดยไม่มีค่าตอบแทนใดๆ สิ่งเหล่านี้คือผลจากการดำเนินงานที่ฝึกปฏิบัติจริง เห็นผลจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ลูกหลานของเรา และหวังว่าภูมิปัญญาด้านจักสานนี้คงสืบทอดต่อลูกหลานสืบไป

รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน สาขาทอพรหมเช็ดเท้า

กิจกรรมพรหมเช็ดเท้า เป็นกิจกรรมเสริมในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ง่าย เป็นการทอพรหมเช็ดเท้า โดยได้ค่าแรงการทอผืนละ 5 บาท และเมื่อทอเสร็จก็นำออกจำหน่าย แก่ผู้ที่สนใจ ซึ่งกิจกรรมนี้นักเรียนสามารถนำไปทำเองที่บ้าน ทำเป็นอาชีพเสริมในครอบครัวได้ เมื่อทอเสร็จก็ต้องหาตลาดสำหรับส่งสินค้าออกจำหน่าย หรือไม่ก็ส่งร้านที่เขารับซื้อ แต่ถ้าทอแล้วไม่มีตลาดส่งก็จะเกิดปัญหา ฉะนั้นควรหาตลาดสำหรับสินค้าด้วย หรือไม่ก็เมื่อทอเสร็จนักเรียนก็นำออกขายตามหมู่บ้าน เพื่อนำทุนมาดำเนินการต่อไป

รูปแบบและวิธีการสอน

แม่ครู คือ นางพรศรี ผาสุกล้า อายุ 54 ปี ครูประจำการในโรงเรียน

1. ประชุมนักเรียนชี้แจงเรื่องการทอพรหมเช็ดเท้า เพื่อให้เข้าใจในการเข้าร่วมโครงการ
2. หลังจากเลิกเรียน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมาดูวิธีการทอพรหมเช็ดเท้าที่ละขั้นตอน พร้อมทั้งให้ปฏิบัติไปด้วย
3. นัดแนะนักเรียนว่าหลังเลิกเรียน หรือวันหยุดใครอยากทำให้ทำต่อไป แล้วแม่ครูจะคอยให้คำแนะนำ
4. ในขณะที่ปฏิบัติงานนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งคัดเลือกเส้นผ้าสำหรับทอพรหมเช็ดเท้า อีกกลุ่มก็ดำเนินการทอ โดยการทอใช้ 2 คน คนหนึ่งทอคนหนึ่งสอด เมื่อจบผืนนักเรียนก็จะหากระดาษมาถัก ต่อทำผืนใหม่ต่อไป ตามลำดับจนหมดด้ายที่เตรียมไว้ เมื่อเสร็จหมดก็ตัดออกจากกรอบที่เป็นกรอบทอ ตัดออกเป็นผืนจนครบตามขั้นตอน

รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน

สาขามัดหมี่ , ทอผ้าไหม

ในการเรียนด้านมัดหมี่ ทอผ้าไหมนี้ เป็นการคิดที่เด็กจะได้นำเอาความรู้ไปช่วยผู้ปกครองในการมัดหมี่ เพราะผู้ปกครองของเด็กก็มีอาชีพเสริมอยู่แล้ว ค่อยไปก็ช่วยผู้ปกครองหารายได้พิเศษเข้าสู่ครอบครัว และสามารถถ่ายทอดให้กับคนที่เขายังไม่รู้ได้ต่อไปอีกด้วย

ครูภูมิปัญญา คิดว่า จะสอนการย้อมสีไหมด้วยสีธรรมชาติ โดยใช้วัสดุในพื้นที่ เช่น ดินสีเหลือง ดินนุ่น ดินพุทรา ดินขุ่น ดินฝาง ดินถุน โดยใช้ส่วนผสมของดินเช่น เปลือก ใบคอก แก่น มาต้มเพื่อ เอามาย้อมสีเส้นไหมต่อไป

รูปแบบและวิธีสอน.

แม่ครู คือ นางนารี ผุยคำภา อายุ 55 ปี จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

น.ส.ทองใบ สิงห์เทศ อายุ 44 ปี จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

1. ประชุมนักเรียนเพื่อให้เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
 2. ครูภูมิปัญญาอธิบายขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การได้มาของเส้นไหม การทอผ้า การมัดหมี่ และการย้อมสี
 3. สาธิตการย้อมไหม นำเส้นไหมที่ได้มาฟอกแล้วนำมาคั้นให้เด็กดู แล้วให้เด็กทำไปด้วย ครูคอยแนะนำ
 4. นำไหมที่คั้นเสร็จแล้วมาย้อมสี ตามที่เราต้องการเสร็จแล้วครูภูมิปัญญาก็อธิบายขั้นตอนการมัดหมี่ พร้อมทั้งให้เด็กกระทำไปด้วย ครูภูมิปัญญาคอยแนะนำ และบอกทีละขั้นตอน ทำความเข้าใจ ให้เด็กค่อยๆ ทำ และฝึกทำบ่อยๆ ให้เกิดความเคยชิน และสามารถทำได้
 5. เมื่อสามารถทำได้แล้วก็ให้นักเรียนเปลี่ยนลายมัดใหม่ไปเรื่อย ๆ จนเกิดความชำนาญโดยมีครูคอยแนะนำ
- ซึ่งลายที่นักเรียนทำอยู่ขณะนี้คือ ลายสร้อยดอกหมาก ,ลายกระจับ, ฯลฯ

รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน

สาขาคณิตศาสตร์

พ่อครูคือ

- นายสี พรสิมมา อายุ 47 ปี การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3
- นายจำเริญ พวงเพชร อายุ 44 ปี การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3

1. สถานที่เรียนคณิตศาสตร์ที่บ้านรูปแบบเป็นการฝึกปฏิบัติจากสถานที่จริงดังนั้นสถานที่เรียนจึงเลือกจากนอกห้องเรียนมากกว่าในห้องเรียนจึงเลือกเอาได้ร่มไม้ในบริเวณโรงเรียน และทุ่งนาในชุมชน

2. ฝึกซ้ำๆ แล้วพาลงพื้นที่จริง ฝึก ปฏิบัติในที่นาหลายๆแบบ เช่น นารูปสี่เหลี่ยม, ที่ นารูปสามเหลี่ยม หรือ หลายเหลี่ยมเป็นต้น

3. นักเรียนฝึกคำนวณกระแสที่นาเป็นจริงตามขั้นตอนในชุมชนครูคอยแนะนำอย่างใกล้ชิดแล้วนำผลเปรียบเทียบกับการวัดจริงซึ่งค่าที่ได้จะใกล้เคียงมาก

วิธีการคิดกระแสที่นา ให้นักเรียนวัดพื้นที่ทุกด้านของรูปผืนนา เป็นทศๆไป เช่น พื้นที่ทางทิศเหนือก็วัดให้โดยรอบ ,พื้นที่ทิศใต้ ก็วัดโดยรอบ, ทิศตะวันออก ตะวันตก ก็วัดโดยรอบ แล้วนำค่าที่ได้มาบวกกัน เสร็จแล้วจึงคำนวณตามสูตรคณิตศาสตร์การหาพื้นที่รูปสี่เหลี่ยม (กว้างคูณยาว) ต่อไป

4. เน้นการท่องสูตรคูณก่อนการเรียนเพราะเป็นพื้นฐานทักษะการคำนวณรวมทั้งการบวก ลบ หาร ค้วย

5. ต่อมาฝึกการคิดเลขเร็ว คิดเลขลัดให้นักเรียนมีทักษะมากขึ้น โดยใช้หลักการคิดคำนวณจากเลขที่บ้าน (เลขทางหมา) เช่น $1+2+3+4+5+6 =$ เท่าไร การคิดเร็ว เพียงการใช้หลักแนวคิดของคนโบราณ ได้ว่า หนึ่งบวกเข้า เอาของเก่ามาคูณ เอาสองหารตัดลงเป็นบั้น จากโจทย์ข้างต้นมีวิธีคิดดังนี้ $1+6 = 7$ แล้วเอา $6 \times 7 = 42$ เสร็จแล้วเอา 2 มาหาร จะได้ $42 / 2 = 21$ ตรงกับคำตอบพอดี แต่หลักการคิดเลขแบบนี้ มีข้อจำกัดอยู่ที่ว่า ต้องเป็นเลขที่เรียงลำดับจากจำนวน 1 แล้วเท่านั้นคำตอบที่ได้จึงจะถูกต้อง จะนำไปใช้กับวิธีอื่นไม่ได้

6.การจับระดับน้ำโดยใช้สายขางน้ำเพื่อหาแนวตั้งฉากของเสาและพื้นระนาบในการก่อสร้าง และการขุดบ่อน้ำเป็นต้น

สรุปรูปแบบและกระบวนการสอน สาขาหมอสู่วัณ

พ่อครู คือ นายพล มาบิดา อายุ 58 ปี การศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4

รูปแบบและกระบวนการสอนของพ่อครูสาขานี้ เช่นเดียวกับการสอนของสาขาผญา , สรรภัญญะ โดยเริ่มทำความเข้าใจกับเนื้อหาธรรมชาติของวิชาก่อน ซึ่งจะนำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่านิทาน เล่าความเป็นมาของประเพณีพื้นบ้านก่อน แล้วให้นักเรียนได้เรียนรู้กับอุปกรณ์ในการทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ การเตรียมอุปกรณ์ การจัดวาง การนั่ง เสร็จแล้วจะให้นักเรียนท่องจำบทต่างๆ ในพิธีบายศรีสู่ขวัญ บทแรกที่นักเรียนเริ่มท่อง คือบทไหว้ครู อัญเชิญเทวดา พ่อครูจะนำท่องก่อน นักเรียนว่าตาม และแยกกันไปท่องให้ได้ คนใดไม่ได้พ่อครูจะเข้าไปฝึก แบบตัวต่อตัว เช่นเดียวกับสาขาวิชาอื่นๆ เมื่อนักเรียนท่องได้ทุกคนแล้วก็จะเตรียมพิธี ให้นักเรียนท่องพร้อมกันรอบพิธี มีครูคอยแนะนำอยู่ใกล้ๆ ปรากฏว่านักเรียนสามารถทำพิธีได้หลายงาน

ข้อจำกัดของการทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ อยู่ที่อายุของหมอสูตรต้องใช้ผู้ที่มีอายุมากหน่อย เป็นความเชื่อถือและศรัทธาของชุมชน เมื่อให้นักเรียนเพียงเพื่อเป็นการสร้างสำนึกในประเพณีที่จะสูญหายไป จากท้องถิ่น

ภาคผนวก ค
วิธีการทำขอ, กสอง, ล้นปี

วิธีการทำขอ, กลอง, ลีนี่

มโหรี วงมโหรี มีอุปกรณ์ประกอบดังนี้

ปี่ 2 เล้า ฉาบ 1 คู่
ขอ 2 สาย ฉิ่ง 2 คู่ กลอง 1 ใ

การทำกลอง

ทำจากไม้จำฉา(ต้นก้ามปู) ยาวประมาณ 1 คืบ สูง 40 เซนติเมตร เจาะเป็นรู ตรงกลางกว้าง 35 เซนติเมตร แล้วใช้หนังควายหุ้มใช้เชือกมัดเป็นเปราะๆ เส้นผ่าศูนย์กลาง 35 เซนติเมตร

การทำขอ ส่วนประกอบของขอ

- หากกะลามะพร้าวมา ผ่าออกทำความสะอาดแล้วเอาเลื่อยมาตัดข้างตามะพร้าว และเจาะรู 2 รู บน - ล่าง เสร็จแล้ว เอาไปต้มในน้ำเกลือประมาณ 1 ชั่วโมง เอาออกมา จากนั้นหาไม้ทำคันขอมานำเสียบใส่รูของกะลามะพร้าว ให้เจาะรู 2 รูข้างบน เพื่อจะใส่ไม้หมอน สายเบรครถจักรยาน 2 เส้น เอาไม้คันขอมานำเสียบเข้ากับเชือกเอ็นผูกคันขอ เอาสายขอผูกข้างล่าง ทั้งสองสาย แล้วเอาคันสี่ขอสอดเบี่ยงสายเล็ก แล้วก็เอาขึ้นไปพันกับไม้หันข้างบน มือหมอนเอาเสียบหุ้ม เสี่ยงแหลมได้ ก็เริ่มตีเป็นเพลง

การทำลีนี่

เอาแผ่นทองหนาปานกลาง 1/2 ของรูปี้ ให้ตัดแผ่นทองตามขนาดนั้น ตัดตามส่วนให้พอดีกับรูปี้ เหลาไม้ไฟให้แหลม เอาแผ่นทองพันกับไม้ไฟให้ดี มิดชิด ใช้ฝักไหมมาพันเข้าไปในช่องรูปี้ข้างรูปใหญ่ เพื่อไม่ให้หล่น

วิธีประกอบ

เอาใบตาลแก่แห้งมาแช่น้ำให้นิ่มพอควร แล้วเอามาพับให้เป็น 4 ชั้น ใช้ใบมีดโกนปาดใบตาลให้แหลมๆ เอาหลอดมาใส่เข้าไปในระหว่างตรงกลางของใบตาล เอาเชือกมามัดคั้งให้แน่นๆ เอาใบมีดมาปาดเชือกให้เป็นรูปขอบควาน เป่าทดลองให้เป็นเสียงโดกก็ได้

ภาคผนวก ง

ทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่

ทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น

โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่

ภาพ	ชื่อ - สกุล / อายุ / สาขา	ที่อยู่
	พระครูอดุล ธรรมโชติ เจ้าคณะตำบลหนองบัวแก้ว เจ้าอาวาสวัดบ้านดอนหลี่ อายุ 68 ปี การศึกษา เปรียญธรรม 9 สาขาทัศนศิลป์	99 หมู่ที่ 9 วัดบ้านดอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายเรือง ปริพล หมอสุนไพรรักษาหมู่บ้าน อายุ 42 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขาสุนไพรรักษา	32 หมู่ที่ 9 บ้านดอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายสมชาย พันธุ์ทองหล่อ หมอสุนไพรรักษาหมู่บ้าน อายุ 47 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขาสุนไพรรักษา	61 หมู่ที่ 9 บ้านดอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายสี พรสิมมา ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 9 อายุ 45 ปี การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 สาขาคณิตศาสตร์พื้นบ้าน	23 หมู่ที่ 9 บ้านดอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110

ภาพ	ชื่อ – สกุล / อายุ / สาขา	ที่อยู่
	นายจำเริญ พวงเพชร อายุ 45 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขาคณิตศาสตร์พื้นบ้าน	55 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายวิเชียร ผาสุขล้า อายุ 67 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มโหรี	25 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายประเวศ อานเรือง อายุ 65 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 2 สาขา มโหรี	4 หมู่ที่ 15 บ้านคอนกลาง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายหวด ผาสุขล้า อายุ 65 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มโหรี	83 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายทองอินทร์ คำลา อายุ 66 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มโหรี	69 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110

ภาพ	ชื่อ – สกุล / อายุ / สาขา	ที่อยู่
	นายดำ เกิดสุข อายุ 67 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มโหรี	17 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายสุข พูลวงษ์ อายุ 63 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มโหรี	19 หมู่ที่ 15 บ้านคอนกลาง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายลี สุภารีย์ อายุ 51 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มโหรี	63 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายพล มาบิดา อายุ 55 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา หมอสุขวัลย์	40 หมู่ที่ 15 บ้านคอนกลาง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายจันทร์ กล้าหาญ อายุ 64 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา สามแแห	5 หมู่ที่ 13 บ้านโนนลำเตา ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110

ภาพ	ชื่อ – สกุล / อายุ / สาขา	ที่อยู่
	นายสี อังคะณีย์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 15 อายุ 51 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา ภาษาไทย (สรภัญญะ, ผลิต)	6 หมู่ที่ 15 บ้านดอนกลาง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายเสาร์ แก้วดี อบต.หนองบัวแก้ว อายุ 32 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 6 สาขา ภาษาไทย(สรภัญญะ, ผลิต)	62 หมู่ที่ 10 บ้านโนนสูง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นางสมศรี นนทศิริราช อายุ 32 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 6 สาขา ภาษาไทย (สารภัญญะ, ผลิต)	61 หมู่ที่ 10 บ้านโนนสูง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นางสังวาลย์ ผาสกุล้า อายุ 32 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 6 สาขา ภาษาไทย (สารภัญญะ, ผลิต)	4 หมู่ที่ 10 บ้านโนนสูง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110

ภาพ	ชื่อ – สกุล / อายุ / สาขา	ที่อยู่
	นางนารี หุยคำภา อายุ 53 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มัคหมี่, ทอผ้าไหม	65 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	น.ส.ทองใบ สิงห์เทศ อายุ 32 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา มัคหมี่, ทอผ้าไหม	40 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110
	นายทัน วงศ์ทอง อายุ 45 ปี การศึกษา ประถมปีที่ 4 สาขา จักสานไม้ไผ่	4 หมู่ที่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 44110

ภาคผนวก จ

ทำเนียบแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่

ทำเนียบแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่

แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน

แหล่งเรียนรู้	การใช้ประโยชน์	ที่ตั้ง
1. ห้องสมุด	กิจกรรมรักการอ่าน,ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	อาคาร 2
2. ห้องวิทยาศาสตร์	กิจกรรมเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	อาคาร 2
3. ห้องปฏิบัติการทางภาษา	กิจกรรมเรียนรู้ทางภาษา,กิจกรรมนันทนาการ	อาคาร 2
4. ห้องจริยธรรม	กิจกรรมถนนสายธรรมะ,กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	อาคาร 2
5. ห้องกิจกรรมกลุ่มสนใจ	การทอพรหมเช็ดเท้า,การดัดผมชาย	อาคาร 1
6. ห้องประกอบอาหาร	กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	อาคาร 1
7. มุมหนังสือ	การเรียนรู้ตามความสนใจ	อาคาร 1

แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

แหล่งเรียนรู้	การใช้ประโยชน์	ที่ตั้ง
1. บ่อเลี้ยงปลา,กบ	กิจกรรมเรียนรู้กลุ่ม กพอ.,สปช., และสสน.	
2. โรงเลี้ยงไก่	กิจกรรมเรียนรู้กลุ่ม กพอ.,สปช., และสสน.	
3. เรือนเพาะชำ	กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์กลุ่ม กพอ.,สปช., และสสน.	
4. สวนสมุนไพร	กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, กลุ่ม กพอ., สปช., และสสน.	
4. สวนหย่อม	กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, กลุ่ม กพอ., สปช., และสสน.	
5. แปลงพืชผักสวนครัว	กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, กลุ่ม กพอ., สปช., และสสน.	
6. สนามกีฬา	กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, กลุ่ม กพอ., สปช., และสสน.	
7. ถนนสายธรรมะ	กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, กลุ่ม กพอ., สปช., และสสน.	
8. ศาลาเรียนรู้	กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, กลุ่ม กพอ., สปช., และสสน.	

แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน

แหล่งเรียนรู้	การใช้ประโยชน์	ที่ตั้ง
1. ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนหลี่	เรียนรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ, กลุ่มทักษะภาษาไทย, คณิตศาสตร์, และ สปช. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ, กลุ่มทักษะภาษาไทย, สปช, และ สสน. กิจกรรมกลุ่ม สสน, สปช. และภาษา กิจกรรมกลุ่ม สสน. สปช. และภาษา กิจกรรมกลุ่ม สปช. สสน. กพอ. คณิตศาสตร์ และ ภาษาไทย กิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์, สสน. สปช. และ กพอ. กิจกรรมเรียนรู้กลุ่ม สสน. สปช, และภาษา	บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ต.หนองบัวแก้ว
2. สถานีอนามัยบ้านดอนหลี่		บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ต.หนองบัวแก้ว
3. วัดบ้านดอนหลี่		บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ต.หนองบัวแก้ว
4. วัดบ้านโนนสูง		บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ต.หนองบัวแก้ว
5. สวนป่าชุมชน		บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ต.หนองบัวแก้ว
6. ร้านค้าชุมชน		บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ต.หนองบัวแก้ว
7. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรตำบลหนองบัวแก้ว		ทุกหมู่บ้านในเขตบริการโรงเรียน
8. อาคารเกียรติภูมิ		บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ต.หนองบัวแก้ว
9. ศูนย์วิทย์พัฒนา		โรงเรียนบ้านดอนหลี่ ต.หนองบัวแก้ว โรงเรียนบ้านดอนหลี่ ต.หนองบัวแก้ว

ภาคผนวก จ

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่

ภาคผนวก ข
รางวัลหรือการเชิดชูเกียรติที่เคยได้รับ

ชื่อหน่วยงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่
สถานที่ตั้ง บ้านดอนหลี่ หมู่ที่ 9 ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม
รางวัลหรือการเชิดชูเกียรติที่เคยได้รับ
ผลงานที่ปรากฏเด่นชัด (เช่น ภาพถ่าย / วิดีทัศน์ ฯลฯ)

1.เกียรติบัตรจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ (สปช.)

ให้ไว้เพื่อแสดงว่าโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ และสามารถนำเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนในสังกัดได้

โดยได้นำเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในสารคดีชุด “ โรงเรียนของเรา ”

2. เกียรติบัตร ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค (สกว. ภาค)

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ ได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งบังเกิดประโยชน์ในการเป็นแนวทางต่อการพัฒนาการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในอนาคตต่อไป

3.เผยแพร่ผลงานทางหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 22 ก.ค. 2545

หัวข้อ “ โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่เพื่อชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นประยุกต์การศึกษา ”

คณะครูโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตกลงร่วมกันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 บัญญัติแนวทางปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน จากการดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างจริงจังส่งผลให้ ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานรัฐมนตรี จำนวนทั้งสิ้น 249,200 บาท

บ้านโนนสูงคอนหลี่เป็นหมู่บ้านตามโครงการพระราชดำริ ของ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในเรื่อง การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ชุมชนมีความชำนาญในเรื่อง การมัดหมี่ ทอผ้าไหม สามารถสร้างอาชีพสร้างรายได้ ให้กับผู้ปกครองและถ่ายทอดมาสู่ตัวนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบ่งตามกลุ่มสนใจ กิจกรรมมี 12 กลุ่ม 10 โครงการ นักเรียนกลุ่มละ 10-20 คน ตามความสมัครใจ มีพ่อครู แม่ครู 22 คน ทุกโครงการที่จัดมีจุดประสงค์ ให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยเน้นการอนุรักษ์การรักถิ่น และสำนึกในคุณค่าของความเป็นไทย สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการจัดกิจกรรมอย่างกลมกลืนและลงตัวที่สุด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและชุมชน

4.เผยแพร่ผลงานทางหนังสือพิมพ์ ข่าวสด ฉบับวันที่ 17 ธ.ค. 2546

หัวข้อ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่

โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับให้นักเรียน ตั้งแต่อนุบาล – ป.6 เรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาเป็นภูมิปัญญา 12 สาขา ได้แก่ การจักสาน การทอผ้าไหมและมัดหมี่ การทอพรหมเช็ดเท้า สมุนไพร คณิตศาสตร์พื้นบ้าน ผลิตา สรภัญญะ หมอลำ หมอลำขลุ่ย การสานแห ทศศิลป์ และมโหรี โดยได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานรัฐมนตรี (สกว.)

เนื้อหาการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสาขาค่าง ๆ ได้แก่

การจักสาน การค้นหา การคัดเลือกไม้ไผ่ การตัดไม้ไผ่ การจักดอก ลายสานต่าง ๆ เช่น ตะกร้า กระด้ง ไซ ตุ่ม พัด กระติบข้าว และหวดนั่งข้าว

การทอผ้าไหมและมัดหมี่ การได้มาของเส้นไหม วิธีการทำเส้นไหม การมัดหมี่ ลายผ้า เช่น ลายสร้อยดอกหมาก ลายกระจับ และการย้อมสีผ้าไหมด้วยสีธรรมชาติที่มีในพื้นที่

การทอพรหมเช็ดเท้า วิธีถักพรหมเป็นผ้าเช็ดเท้า ผ้าปูโต๊ะ และผ้าปูที่นอน สมุนไพร การปลูกสมุนไพร การใช้สมุนไพรรักษาโรคง่าย ๆ และการแปรรูปสมุนไพร คณิตศาสตร์พื้นบ้าน เรียนรู้คณิตศาสตร์พื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในชุมชน โดยลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติจริง เช่น การคำนวณพื้นที่นาอย่างคร่าว ๆ แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับจริง

ทศศิลป์ วาดภาพประเพณีท้องถิ่น ฮิต 12 คลอง 14 และการปั้นลายไทย

ผลิตา สรภัญญะ และหมอลำ เรียนรู้บทเพลง เช่น บทเพลงแนะนำโรงเรียน ฝึกขับร้องทำนอง สรภัญญะเกี่ยวกับประวัติหมู่บ้านคอนหลี่ รวมทั้งฝึกการฟ้อนรำ ลีลา จังหวะและการขับร้องหมอลำ

หมอลำขลุ่ย การเตรียมอุปกรณ์ทำบายศรีสู่ขวัญ ให้เข้าทำนอง

มโหรี ฝึกเล่นดนตรีง่าย ๆ ในวงมโหรี และสามารถแสดงในงานต่าง ๆ ได้ ประดิษฐ์เครื่องดนตรีง่าย ๆ บางชนิดได้ เช่น กลอง ซอ สายซอ และลิ้นปี่

การเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ปีละ 1 สาขา โดยครูที่รับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาเฉพาะวิชาและครูภูมิปัญญาแต่ละสาขา ร่วมกันจัดทำเนื้อหาการเรียนรู้ออกสารประกอบการเรียนรู้ เตรียมอุปกรณ์ และจัดหาสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น โดยจัดกิจกรรมในบ่ายวันพฤหัสบดี ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มีวิธีการถ่ายทอดความรู้แตกต่างกัน แต่โดยรวมใช้นิทานหรือเรื่องเล่าในชุมชนเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าเรียนเรื่องใกล้ตัว การสาธิต ปฏิบัติให้นักเรียนสังเกตเป็นหลักการในการเรียนรู้ เสร็จแล้วให้ลงมือปฏิบัติหลายครั้งจนเข้าใจและเกิดความชำนาญ โดยครูภูมิปัญญาจะเข้ามาถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน หรือพานักเรียนออกไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ที่มีหลากหลายในชุมชน ถ้าหากการสอนไม่สิ้นสุดในชั่วโมงเรียน หรือนักเรียนมีความสนใจจะศึกษาต่อเพิ่มเติม ต้องเรียนต่อกับครูภูมิปัญญาที่บ้านในเวลาเย็นหลังเลิกเรียน หรือวันเสาร์ – วันอาทิตย์

นอกจากการเรียนรู้ในโรงเรียนแล้ว พ่อครู แม่ครู ยังพานักเรียนไปเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในชุมชนตามโอกาสเอื้ออำนวย เช่น ภาษาไทย ผญา สรภัญญะ หมอสู่วัฒน มโหรี พานักเรียนไปเล่นแสดงในงานเทศกาลต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อเปิด โอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกจริงต่อสาธารณชน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในครอบครัว

การจัดกระบวนการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องของอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตในท้องถิ่น อีกทั้งเกิดความรู้และทักษะในด้านงานอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในครอบครัว เป็นการหารายได้เสริมเพราะบางครั้งครอบครัวทำอยู่แล้ว หรือนำไปประกอบอาชีพในชุมชน หากไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

เพื่อให้พึ่งพาตนเองได้ในลักษณะเศรษฐกิจแบบพอเพียง

(จากหนังสือ “ สานปฏิรูป ” ฉบับเดือน พฤศจิกายน 2546)

เผยแพร่ผลงานทางนิตยสารเพื่อคุณภาพการศึกษา “ สานปฏิรูป ”

ปีที่ 6 ฉบับที่ 67 พฤศจิกายน 2546

หัวข้อ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่

จากบทความในสานปฏิรูป นิตยสารเพื่อคุณภาพการศึกษา “ สานปฏิรูป ”

ปีที่ 6 ฉบับที่ 67 พฤศจิกายน 2546 ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ ว่าเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้านอาชีพในชุมชน และเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้ช่วยกันสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีในชุมชนมิให้เลือนหายไป

โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับให้นักเรียน ตั้งแต่อนุบาล – ป.6 เรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น ภูมิปัญญา 12 สาขา ได้แก่ การจักสาน การทอผ้าไหมและมัดหมี่ การทอพรหมเช็ดเท้า สมุนไพร คณิตศาสตร์พื้นบ้าน ผลิตา สรรพคุณของ หอมธำ หอมธูขั้วญ การสานแห ทศาศิลปี และมโหรี โดยได้รับการ สนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานกฤษฎมนตรี (สกว.)

เนื้อหาการเรียนรูภูมิปัญญาท้องถิ่นในสาขาต่าง ๆ ได้แก่

การจักสาน การค้นหา การคัดเลือกไม้ไผ่ การตัดไม้ไผ่ การจักตอก ลายสานต่าง ๆ เช่น ตะกร้า กระด้ง ไซ สุ่ม พัด กระติบข้าว และหวดนั่งข้าว

การทอผ้าไหมและมัดหมี่ การได้มาของเส้นไหม วิธีการทำเส้นไหม การมัดหมี่ ลายผ้า เช่น ลาย สร้อยดอกหมาก ลายกระจับ และการย้อมสีผ้าไหมด้วยสีธรรมชาติที่มีในพื้นที่

การทอพรหมเช็ดเท้า วิธีถักพรหมเป็นผ้าเช็ดเท้า ผ้าปูโต๊ะ และผ้าปูที่นอน

สมุนไพร การปลูกสมุนไพร การใช้สมุนไพรรักษาโรคง่าย ๆ และการแปรรูปสมุนไพร คณิตศาสตร์พื้นบ้าน เรียนรู้คณิตศาสตร์พื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในชุมชน โดยลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติ จริง เช่น การคำนวณพื้นที่นาอย่างคร่าว ๆ แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับ การวัดจริง

ทัศนศิลป์ วาดภาพประเพณีท้องถิ่น ฮิด 12 คลอง 14 และการปั่นลายไทย

ผลิตา สรรพคุณ และหอมธำ เรียนรู้บทเพลง เช่น บทเพลงแนะนำโรงเรียน ผูกขั้วร้องทำนอง สรรพคุณเกี่ยวกับประเพณีหมู่บ้านดอนหลี่ รวมทั้งฝึกการพ้องรำ ถีลา จังหวะและการขับร้องหอมธำ

หอมธูขั้วญ การเตรียมอุปกรณ์ทำบายศรีธูขั้วญ ให้เข้าทำนอง

มโหรี ฝึกเล่นดนตรีง่าย ๆ ในวงมโหรี และสามารถแสดงในงานต่าง ๆ ได้ ประดิษฐ์เครื่องดนตรีง่าย ๆ บางชนิดได้ เช่น กลอง ซอ สายซอ และลิ้นปี่

การเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เปิด โอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ปีละ 1 สาขา โดยครูที่รับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาเฉพาะวิชาและครูภูมิปัญญาแต่ละสาขา ร่วมกันจัดทำเนื้อหา การเรียนรู้ เอกสารประกอบการเรียนรู้ เตรียมอุปกรณ์ และจัดหาสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น โดยจัดกิจกรรมในบ่ายวันพฤหัสบดี ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มีวิธีการถ่ายทอดความรู้แตกต่างกัน แต่โดยรวมใช้นิทานหรือเรื่องเล่าในชุมชน เข้าสู่บทเรียน เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าเรียนเรื่องใกล้ตัว การสาธิต ปฏิบัติให้นักเรียนสังเกตเป็นหลักการ เรียนรู้ เสร็จแล้วให้ลงมือปฏิบัติหลายครั้งจนเข้าใจและเกิดความชำนาญ โดยครูภูมิปัญญาจะเข้ามาถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน หรือพานักเรียนออกไปเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ที่มีหลากหลายในชุมชน ถ้าหาก การสอนไม่สิ้นสุดในชั่วโมงเรียน หรือนักเรียนมีความสนใจจะศึกษาต่อเพิ่มเติม ต้องเรียนต่อกับ ครูภูมิปัญญาที่บ้านในเวลาเย็นหลังเลิกเรียน หรือวันเสาร์ – วันอาทิตย์

สำหรับวิชาที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอนในโรงเรียนที่สามารถบูรณาการแทรกในวิชาที่เรียนใน
ห้องเรียนปกติได้ดังนี้ คือ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น	บูรณาการกับกลุ่มวิชา	ระดับชั้น
จักสานไม้ไผ่	การทำงานพื้นฐานอาชีพ – งานช่าง งานประดิษฐ์ งานเกษตร สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต อาชีพและการทำมาหากิน	ป.5 – ป.6
ทอดผ้าไหม / บักหมี่ ทอพรหมเช็ดเท้า	การทำงานพื้นฐานอาชีพ – งานช่าง งานประดิษฐ์ งานเกษตร สร้างเสริมลักษณะนิสัยสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต อาชีพ	ป.4 - ป.6
สมุนไพร	การทำงานพื้นฐานอาชีพ พืช งานเกษตร สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ทุกระดับชั้น ตามความ เหมาะสม ขึ้นอยู่กับ ความยากง่ายของเนื้อหา และจัดให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน
คณิตศาสตร์พื้นบ้าน	คณิตศาสตร์ การคิดเลขเร็ว วิธีลัด	ทุกระดับชั้น ตามความ เหมาะสม ขึ้นอยู่กับ ความยากง่ายของเนื้อหา และจัดให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน
ผญา สรภัญญะ หมอลำ	ภาษาไทย - ฟัง พูด อ่าน เขียน สร้างเสริมลักษณะนิสัย – คนตรี นาฏศิลป์ สังคม วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น	ป.3 - ป.6
หมอลำขลุ่ย	สังคม วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น	ป.3 - ป.6
सानแห	การทำงานพื้นฐานอาชีพ – งานช่าง งานประดิษฐ์ งานเกษตร สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต อาชีพและการทำมาหากิน	ป.4 - ป.6
ทศนศิลป์	สร้างเสริมลักษณะนิสัย - ศิลปะ	ทุกระดับชั้น
มโหรี	สร้างเสริมลักษณะนิสัย - คนตรี นาฏศิลป์	ทุกระดับชั้น ตามความ เหมาะสม ขึ้นอยู่กับ ความยากง่ายของเนื้อหา และจัดให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน

นอกจากการเรียนรู้ในโรงเรียนแล้ว พ่อครู แม่ครู ยังพานักเรียนไปเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในชุมชนตามโอกาสเอื้ออำนวย เช่น ภาษาไทย อยุธยา ทรัพยากร หอมอู่ขวัญ มโหรี พานักเรียนไปเล่น แสดงในงานเทศกาลต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อเปิด โอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกจริงต่อสาธารณชน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในครอบครัว

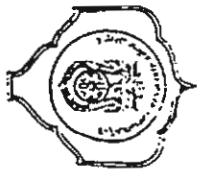
การจัดกระบวนการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องของอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตในท้องถิ่น อีกทั้งเกิดความรู้และทักษะในด้าน งานอาชีพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายในครอบครัว เป็นการหารายได้เสริมเพราะบางครอบครัวทำอยู่ แล้ว หรือนำไปประกอบอาชีพในชุมชน หากไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้พึ่งพาตนเองได้ในลักษณะเศรษฐกิจแบบพอเพียง

- เกียรติบัตร จาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.)

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเหมาะสม กับสภาพท้องถิ่น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ และสามารถนำเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนในสังกัดได้

โดยได้นำเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในสารคดีชุด “ โรงเรียนของเรา ”

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย มอบเกียรติบัตรให้ไว้เพื่อแสดงว่า
โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ ได้รับรางวัล ห้องสมุดขนาดเล็กดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2544

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

โรงเรียน..... บำเหน็จชูเดชหน่อ..... สพอ..... พยัคฆภูมิพิสัย..... สพอ..... มหาสารคาม.....

เป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ

และสามารถนำเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนในสังกัดได้
โดยได้นำแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในสารคดีชุด “โรงเรียนของเรา”

ให้ไว้ ณ วันที่..... - 3 ธ.ค. 2545.....

๐-๐๗-๒๕๔๕

(นาย..... วัฒนศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค

ขอมอบเกียรติบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่

ได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน
เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งบังเกิดประโยชน์ในการเป็นแนวทางการพัฒนาการ
เรียนการสอนระดับประถมศึกษาในอนาคตต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ดร.ทรงคุณ จันทจร

ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม

21/๓๓๓๔๐๖
๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๖

๔๑๐.๕๕.

ร.ร.บ้านโนนสูงดอนหลี่เพื่อชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นประยุกต์การศึกษา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 41 กำหนดให้กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สมควรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 บัญญัติแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน

โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ หมู่ ๑ ต.หนองบัว 4 กว. อ.พยุหะภูมิ อ.พิบูลย์ จ.มหาสารคาม สปอ. พยุหะภูมิพิสัย เป็นอีกหนึ่งในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามแนวทางดังกล่าว เพื่อปฏิรูปการศึกษา ให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุด เนื่องจากสภาพที่ตั้งของโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ มีหมู่บ้านในเขตบริการถึง 4 หมู่บ้าน ทำให้มีความหลากหลายของภูมิปัญญาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทดลองนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 1 สาขาวิชา ได้แก่ การจัดการด้วยไม้ไผ่ ผลปรากฏว่าได้รับความสนใจจากนักเรียนและประสบผลสำเร็จเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

นายกิตติพงศ์ หอมหวด อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ เล่าว่า หลังจากได้ทดลองใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนประสบผลสำเร็จเป็นที่พอใจ คณะครูในโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตกลงร่วมกันว่า เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เห็นสมควรระดมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ต่อมาทางโรงเรียนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนจนเป็นที่ประจักษ์ต่อชุมชนสร้างอาชีพสร้างรายได้ ให้คนในพื้นที่บริการทั้ง 4 หมู่บ้าน กระทั่งทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยสำนักงานกสิกรรมคหิ์ มอบเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการดังกล่าว จำนวนทั้งสิ้น 244,400 บาท

ทั้งนี้เดิมบ้านโนนสูงดอนหลี่เป็นหมู่บ้านคามโครงการพระราชดำริ ของ สมเด็จพระนาง

เจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในเรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ มีความชำนาญในเรื่องการมัดไหม ทอผ้าไหม สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ปกครองนักเรียนเป็นอย่างดี ถือได้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกสาขาหนึ่ง ที่ได้รับการถ่ายทอดจากผู้ปกครองนักเรียนมาสู่ตัวนักเรียน

สำหรับกิจกรรมที่ทางวัดจัดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียน จะจัดทุกวัน

พฤหัสบดีของสัปดาห์ เริ่มตั้งแต่เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป สังเกตว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวจะมีความสุขและสนุกสนานกับการได้ร่วมกิจกรรมอย่างเห็นได้ชัด บ่อยครั้งที่เลเวลเวลาเลิกเรียนไปแล้วแต่เด็กเรียนหลายคนยังไม่หยุดทำกิจกรรม ทำให้วันพฤหัสบดีกลายเป็นวันแห่งความสุขของนักเรียนอย่างไม่น่าเชื่อ การจัดกิจกรรมมี 12 กลุ่ม 10 โครงการ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-20 คน ตามความสมัครใจ มีพ่อครู แม่ครูทั้งหมด 22 คน ทุกโครงการที่จัดกิจกรรม มีจุดประสงค์ให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยเน้นการอนุรักษ์ให้นักเรียนเกิดความรักถิ่น และรักในคุณค่าของความเป็นไทย โดยพ่อครู แม่ครู จะสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดกิจกรรมอย่างกลมกลืนและสนุกสนาน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อตนเองและชุมชน

ในโอกาสเดียวกันนี้ นายสุรนต์ ดวงชาตนา ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า คุณภาพของโรงเรียนคุณภาพของนักเรียนขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรม โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต้องมาจากพลังแรงใจของทุกคนในชุมชนรวมประสานเป็นหนึ่งเดียว

เผยแพร่จากหนังสือพิมพ์

21/22/2545
[Signature]
[Signature]

มหาสารคาม

โรงเรียนบ้านโนนสูงหนองหญ้าไซ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น บ้านดอนหญ้านาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ และบ้านดอนหญ้านาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดบุรีรัมย์

พหุศาสตรา

[illegible]

โรเบิร์ตจึงร่วมกันคณะกรรมการบริหารการศึกษาชาติ
ให้ผลิตสื่อท้องถิ่นเพื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สำหรับให้
นักเรียนฟังตอนภาค 6 ถึง 7 โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 7
ตอนที่ 12 ตอน โดย ภาวภักดา กาทองคำและ
ภาวทองเจ็ดหัว กลุ่มทอ สติศาสตร์กับ
วัน ทยา ศรีนุ้ย โดยได้มาร่วมกับคนจาก
สำนักงานศิลป และนาโหร โดยได้มาร่วมกับคนจาก
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ (ต่อ)

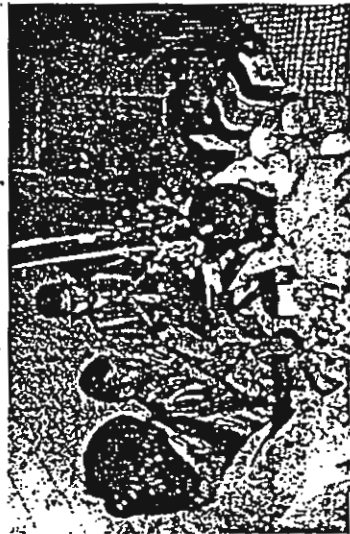
[illegible]

100

สถาบันภูมิปัญญาท้องถิ่น
ที่โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่

ฝึกหมัดกับอุโมงค์ทราย

ศึกษาผลกระทบของโครงการพัฒนาระบบนิเวศ

เพราะโดยองค์กษัตริย์ และภรรยามีอำนาจมากในหน้าที่การทหาร วิถีการเป็นผู้นำที่ มีใจ และเสียสละ

คณบดีฯ ได้กล่าวต้อนรับ และกล่าวถึงภาพรวมของงานวิจัยที่คณะได้ดำเนินการอยู่ และกล่าวถึงภาพรวมของงานวิจัยที่คณะได้ดำเนินการอยู่

100

ทัศนศิลป์ การทาสีประติมากรรม ปีที่ 12 ของ 14 และการพิมพ์ภาพ
 ภาพถ่าย และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่ายและงานศิลปะ
 ภาพถ่าย และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่ายและงานศิลปะ
 ภาพถ่าย และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่ายและงานศิลปะ

หมอบตู่ขวัญ การเคียวอุปถัมภ์ทำเขยหรือตู่ขวัญ การสวดมนต์ให้พระให้ฤทธิ
บาท รุ่งทวดา และมีท้องบาทหรือตู่ขวัญให้เจ้าทวด

12

10

การวัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้
 เครื่องมือหรือฯ บางชนิดได้ เหน
 ง่าย ๆ ของ ซาซซ และอีก

ประกอบการศึกษาการสอน ตลอดจน
เตรียมอุปกรณ์และจัดการเรียนการสอน
ครูผู้รับผิดชอบตามระดับ การเรียนก
ต้องเตรียมสาระกับนักเรียนในแต่ละ
เนื่องจากยังขาดความมั่นใจในการตอบ
คำตอบจะได้ทันตามความรู้ในเรื่องภูมิ
ไทย

การเรียนรู้ผ่านชุดความรู้ที่เข้มข้นและท้าทายที่สุดที่นักศึกษาได้พบ การปฏิบัติงานในแต่ละภาคการศึกษานี้มีความสำคัญและเชื่อมโยงกัน การบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้

นอกจากนี้ยังได้มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดได้

1

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
84

สันติภาพความร่มเย็นอยู่ภายในชุมชน
 ปฏิบัติในอันปกครองรัฐในชุมชนตามโอกาส
 เสนอ รัฐมนตรีผู้ถืออำนาจเต็มที่ให้ระงับหรือ
 ไม่ให้ในบางแห่งตามความจำเป็นของชุมชน หรือปิด
 เลี้ยว แสงหรือปิดบางที่ ซึ่งตามหลักการออกตาม
 ทั้งนี้ นักวิจัยที่เลือกวิธีตามแต่ละตำบล
 ต้องนำความไปเล่าต่อคน เพื่อเลือกวิธีตามความ
 ผู้มีและกลืน อีกทั้งมีงานตามความ
 ศึกษาค้นคว้าที่จะ
 ขอดำเนิน

การลดกระแสวนการเติบโตขึ้นกับดัชนีชี้วัดของพื้นที่ คือ ให้นิยาม และประเภทต่างๆ นักวิจัยมีความเข้าใจวิธีทำให้อัตราการเกิด ความรู้เกิดขึ้นได้ในงานอาชีพ เป็นการหา ประสิทธิภาพของตัวแปร เป็นการทำงานที่ตรงตามลักษณะการปฏิบัติ หรือมีไปประกอบ ในกระบวนการที่มีโอกาสเกิดผลที่จะส่งผล

เพื่อให้เกิดความสนใจ
ต่อสิ่งที่ศึกษาและ
หาหนทางแก้ไข
ปัญหาที่เกิดขึ้น

180

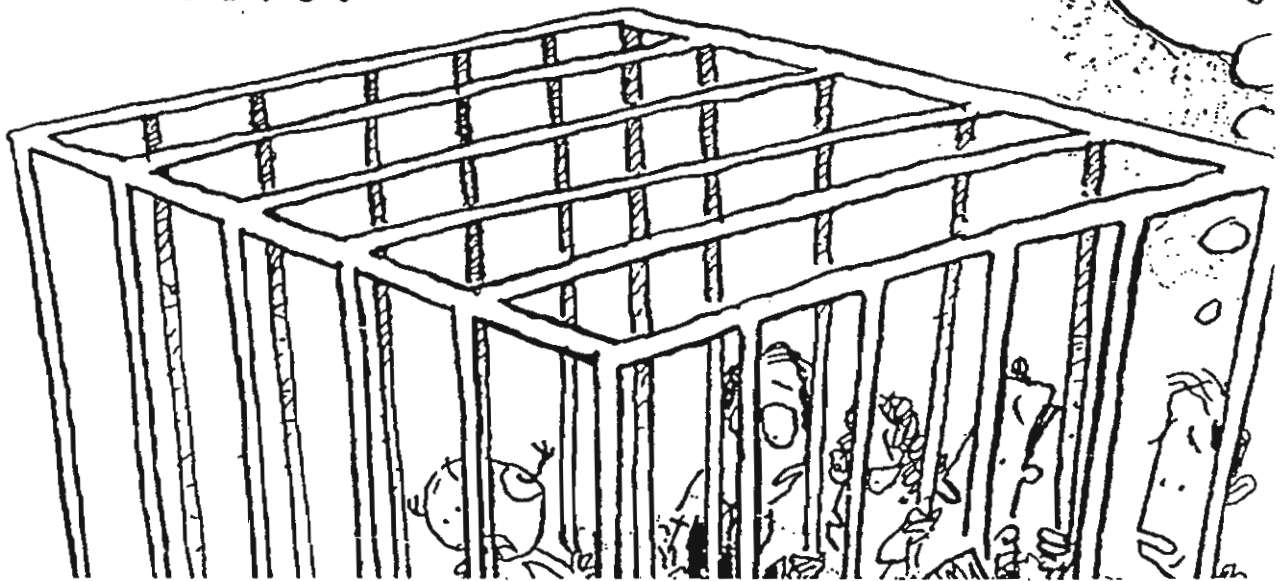
100

ลานเบญจบุ

นิตยสารเพื่อคุณภาพการศึกษา ปีที่ 6 ฉบับที่ 67 พฤศจิกายน 2546

ราคา 40

บัญชีใหม่
ได้เท่าเดิม

เรื่อง...ลำเนา

เรียนที่พระภิกษุวิฑูรย์โดยลงมือปฏิบัติ

สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนทลี

โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนทลีเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก รองรับนักเรียนจากชุมชนบ้านดอนทลี บ้านโนนสูง บ้านโนนลำเตา และบ้านดอนกลาง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ชาวบ้านในชุมชนประกอบอาชีพหลักคือทำนา และเลี้ยงไหมเป็นอาชีพเสริม นับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่พูดภาษาถิ่นคือ ภาษาอีสาน ชนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมเป็นแบบชาวอีสาน ตลอดจนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การสืบทอดให้คนรุ่นหลังโดยเฉพาะกลุ่มเด็กในวัยเรียน

นายศักดิ์พงศ์ หอมหวล อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนทลี เปิดเผยว่า ต้องการสร้างจิตสำนึกความรักถิ่นฐานให้แก่เด็ก อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านอาชีพในชุมชน และปฏิบัติสืบทอดต่อไปอย่างมีรูปแบบ

และกระบวนการต่อเนื่องก่อนที่จะเลือกนำไปจากชุมชนเนื่องจากที่ผ่านมาวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นค่อนข้างถูกละเลยจากเยาวชนยุคใหม่ เพราะวิถีชีวิตในชุมชนเปลี่ยนไป โรงเรียนจึงร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาจัดหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับให้นักเรียนตั้งแต่อนุบาล -ป.6 เรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาเป็นภูมิปัญญา 12 สาขา ได้แก่ การจักสาน การทอผ้าไหมและมัดหมี่ การทอพรหมเช็ดเท้า สมุนไพร คณิตศาสตร์พื้นบ้าน ธรณีวิทยา หอมลำ หอมสุ่ยข้วย การสานแห หัตถศิลป์ แลมโหรี โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สำหรับเนื้อหาการเรียนรูภูมิปัญญาท้องถิ่นในสาขา...
ต่างๆ ได้แก่

การจัดสวน การค้นหาและคัดเลือกไม้ใหม่ การตัดไม้ใหม่
จัดดอก ลายสวนต่างๆ วิธีสวนภาชนะและเครื่องใช้ใน
เรือนต่างๆ เช่น ตะกร้า กระดัง ไซ ชุ่ม พัด ก่องข้าว
หวดหนึ่งข้าว

การทอผ้าไหมและมัดหมี่ การได้มาของเส้นไหม วิธี
ทอเส้นไหม การทอผ้าไหม การมัดหมี่ ลายผ้า เช่น ลาย
ดอกหมาก ลายกระจับ และการย้อมสีไหมด้วยสี
ธรรมชาติที่มีในพื้นที่ เช่น ไข่เปลือก ใบ ดอก และแก่น ของ
ไม้เหล็ก ต้นนุ่น ต้นพุทรา ต้นขนุน ต้นฝาง และต้นคูณ

การทอพรม วิธีถักพรมเป็นผ้าเช็ดเท้า ผ้าปูโต๊ะ และ
ปูที่นอน

สมุนไพร การปลูกสมุนไพร การใช้สมุนไพรรักษา
ยา และการแปรรูปสมุนไพร

คณิตศาสตร์พื้นบ้าน เรียนรู้คณิตศาสตร์พื้นฐานเกี่ยว
การดำรงชีวิตในชุมชน โดยลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติจริง เช่น
คำนวณพื้นที่นาอย่างคร่าวๆ แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับ
ชีวิตจริง ผูกการจับระดับน้ำโดยใช้สายยางเพื่อหาแนวตั้ง
ของเสาและพื้นระนาบในการขุดบ่อปลา ผูกคิดเลขเร็ว

การสานแห วิธีทำอุปกรณ์ในการสานแห เช่น จิม
ข้อขุน ปาน ขนาดของด้าย วิธีทำจอมแห การทำแห และ
ขั้นตอนการสานแห

ทัศนศิลป์ ภาพวาดประเพณีท้องถิ่น ฮิด 12 คลอง
และการปั้นลายไทย

ดนตรี สรภัญญะ และหมอลำ เรียนรู้บทเพลง เช่น
บทเพลงแนะนำโรงเรียน เพลงรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก
บทเพลงยาเสพติด เพลงเกี่ยวพาราดี เพลงภาษาใต้ และเพลง
เกี่ยวกับการศึกษา ผูกขับร้องทำนองสรภัญญะเกี่ยวกับ
ประวัติหมู่บ้านดอนหลิ ภูมิปัญญาบ้านดอนหลิ สรภัญญ์
เกี่ยวกับอีสานนิยมและการเดินรำเข้าจังหวัดเลยเพลง รวม
ผูกการพ้อนรำ ลีลา จังหวะ และการขับร้องหมอลำ

หมอลำสุวัญ การเตรียมอุปกรณ์ทำบายศรีสุวัญ การ
ขอมนต์ให้พระให้ถูกวิธี บทเชิญเทวดา และผูกท่องบท
บายศรีสุวัญให้เข้าทำนอง

มโหรี ผูกเล่นดนตรีง่าย ๆ ในวงมโหรีและสามารถ
เล่นงานต่างๆ ได้ ประดิษฐ์เครื่องดนตรีจากของเหลือใช้

ฝึกมัดหมี่กับภูมิปัญญาชาวบ้าน

เช่น กลอง ขอ สายขอ และลั่นปี

การจัดกระบวนการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณา
การเนื้อหาสาระกับกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ตามความ
เหมาะสมในแต่ละระดับชั้น เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือก
เรียนตามความสนใจ ปีละ 1 สาขา โดยครูที่รับผิดชอบ
เฉพาะวิชาและครูภูมิปัญญาแต่ละสาขาจะร่วมกันจัดทำ
เนื้อหาการเรียนรู้ วางแผนการจัดการเรียนรู้ เอกสาร
ประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนเตรียมอุปกรณ์และสื่อ
การเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ครูภูมิปัญญาสามารถ
จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนักเรียน
ในแต่ละระดับชั้นยิ่งขึ้น เนื่องจากยังขาดความมั่นใจในการ
สอน อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่ง
กันและกัน ครูผู้สอนเองจะได้เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องภูมิ
ปัญญาท้องถิ่นด้วย

การเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าวใช้เวลาทุกวัน
พฤหัสบดีช่วงบ่าย ครูภูมิปัญญาแต่ละสาขาจะถ่ายทอด
ความรู้แตกต่างกัน แต่โดยรวมใช้นิทานหรือเรื่องเล่าใน
ชุมชนนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อแสดงให้เห็นเด็กเข้าใจว่าเรื่องที่
เรียนรู้เป็นเรื่องใกล้ตัว สาธิตการปฏิบัติให้นักเรียนสังเกต
เป็นหลักในการเรียนรู้ เสร็จแล้วให้ลงมือปฏิบัติหลายครั้ง
จนเกิดความเข้าใจและชำนาญ โดยครูภูมิปัญญาจะมา
ถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียนหรือพานักเรียนออกไปเรียนรู้
ตามแหล่งเรียนรู้ที่มีหลากหลายในชุมชน ถ้าหากยังสอนไม่
จบในชั่วโมงเรียนหรือนักเรียนยังมีความสนใจจะศึกษาเพิ่ม
เติมต้องไปเรียนกับครูภูมิปัญญาที่บ้านในเวลาเย็นหลังเลิก
เรียน หรือวันเสาร์-อาทิตย์

กับควาหาความรู้เรื่องสมุนไพรในชุมชน

ผังบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น	บูรณาการกับกลุ่มวิชา	ระดับชั้น
จักสานไม้ไผ่	การทำงานพื้นฐานอาชีพ - งานช่าง งานประดิษฐ์ งานเกษตร สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต - อาชีพและการทำนาหาคิน	ป.5 - ป.6
ทอผ้าไหม/มัดหมี่ ทอพรมเช็ดเท้า	การทำงานพื้นฐานอาชีพ - งานประดิษฐ์ และงาน บ้าน สร้างเสริมลักษณะนิสัย - ศิลปะสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต - อาชีพ	ป. 4 - ป.6
สมุนไพร	สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต - พืช การทำงานพื้นฐานอาชีพ - งานเกษตร	ทุกระดับชั้นตามความเหมาะสม
คณิตศาสตร์พื้นบ้าน	คณิตศาสตร์ - การคิดเลขเร็ว วิธีคิด	ทุกระดับชั้น ขึ้นอยู่กับความ ยากง่าย ของเนื้อหา และจัด ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละ ระดับชั้น
ผญา สรภัญญะ หมอลำ	ภาษาไทย - ฟัง พูด อ่าน เขียน สร้างเสริม ลักษณะนิสัย - คณิต นาฏศิลป์ สังคม - วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	ป.3-ป.6
หมอลำ	ภาษาไทย - ฟัง พูด อ่าน เขียน สร้างเสริม ลักษณะนิสัย - คณิต นาฏศิลป์ สังคม - วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น	ป.3-ป.6
งานศิลปหัตถกรรม	การทำงานพื้นฐานอาชีพ - งานช่าง งานประดิษฐ์ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต - อาชีพ และ การทำนาหาคิน	ป.3-ป.6
ทัศนศิลป์	สร้างเสริมลักษณะนิสัย - ศิลปะ	ทุกระดับชั้น
นาไหม	สร้างเสริมลักษณะนิสัย - คณิต นาฏศิลป์	ทุกระดับชั้น

นอกเหนือจากนี้ยังพาคนักเรียนออกไปเรียนรู้และปฏิบัติในสถานการณ์จริงในชุมชนตามโอกาสเอื้ออำนวย ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาไหมจะพาคนักเรียนไปเล่นนาในงานเทศกาลต่างๆ ของชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ได้แสดงจริงบนเวที ฝึกการแสดงออกต่อสาธารณะ ครูภูมิปัญญาด้านสรภัญญะพาคนักเรียนไปฝึกร้องสรภัญญะกับกลุ่มแม่บ้านที่วัด ครูภูมิปัญญาสาขามอสู่วัยจะพาคนักเรียนไปร่วมงานพิธีบายศรีสู่ขวัญจริงในหมู่บ้าน และ

ภูมิปัญญาด้านสมุนไพรนักเรียนออกไปเก็บสมุนไพรในท้องถิ่นมารักษาวัวในชุมชน

ทั้งนี้นักเรียนที่เรียนแต่ละสาขาภูมิปัญญาจะต้องนำความรู้มาถ่ายทอดเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อีกทั้งเป็นบทพวนความรู้ความเข้าใจครั้ง

การจัดกระบวนการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องของอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตในท้องถิ่น อีกทั้งเกิดความรู้และทักษะในด้านงานอาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครอบครัว เป็นการหาได้เสริมเพราะบางครอบครัวทำอยู่แล้ว หรือนำไปประกอบอาชีพในชุมชนหากมีโอกาสศึกษาต่อในระดับเพื่อให้พึ่งพาตนเองได้ลักษณะเศรษฐกิจแบบพึ่ง

ภาคผนวก ซ
การประชุมเวทีชาวบ้าน

การประชุมภาคีภาคพื้น

วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2544

เมื่อเวลา 9.30 น.

ที่ห้องประชุม

- ท่อน้ำที่กรมชลประทานได้วางสายท่อระบายน้ำ
- ท่อน้ำที่กรมชลประทานได้วางสายท่อระบายน้ำ
- ด่านตรวจเรือบริเวณปากน้ำในเขตชลประทาน
- สถานีสูบน้ำที่อำเภอ...
- ...
- ...
- ...
- ...

โดยมีนาย ... เป็นประธาน ...

เรื่อง ...

ตามที่ ...

นาย ...

...

นาย ...

...

นายพัน เจริญทอง

พลโท มีหทัยของการสงคราม สักการะ ๓๐๐ ปี การสถาปนา
เมือง "บุรีรัมย์" ๓๐๐ ปี

บุรีรัมย์

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น "บุรีรัมย์" ได้มีมติให้จัดงาน "๓๐๐ ปี การสถาปนา
เมือง "บุรีรัมย์" ๓๐๐ ปี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้
เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองบุรีรัมย์ และ
เมืองบุรีรัมย์

บุรีรัมย์ ๓๐๐ ปี การสถาปนา

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น "บุรีรัมย์" ได้มีมติให้จัดงาน "๓๐๐ ปี การสถาปนา
เมือง "บุรีรัมย์" ๓๐๐ ปี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้
เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองบุรีรัมย์ และ
เมืองบุรีรัมย์

นายพัน เจริญทอง ๓๐๐ ปี การสถาปนา

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น "บุรีรัมย์" ได้มีมติให้จัดงาน "๓๐๐ ปี การสถาปนา
เมือง "บุรีรัมย์" ๓๐๐ ปี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้
เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองบุรีรัมย์ และ
เมืองบุรีรัมย์

บุรีรัมย์ ๓๐๐ ปี การสถาปนา

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น "บุรีรัมย์" ได้มีมติให้จัดงาน "๓๐๐ ปี การสถาปนา
เมือง "บุรีรัมย์" ๓๐๐ ปี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้
เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองบุรีรัมย์ และ
เมืองบุรีรัมย์

บุรีรัมย์ ๓๐๐ ปี การสถาปนา

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น "บุรีรัมย์" ได้มีมติให้จัดงาน "๓๐๐ ปี การสถาปนา
เมือง "บุรีรัมย์" ๓๐๐ ปี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้
เยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองบุรีรัมย์ และ
เมืองบุรีรัมย์

1. จินตนาการอย่างอิสระ
2. ทำแบบฝึกหัด 1
หน้า 2

3. วิจัย

4. ทดลอง มีบันทึก

5. ประเมิน

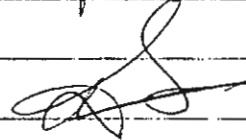
6. สรุป

โดยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ และบอกเพื่อน

เมื่อวันพุธที่ 18.00 น.

(นางสาวพวงทอง จันทร์พวง)

ผู้จัดทำ

ผู้สอน

บัญชีรายชื่อ ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา เวทีชาวบ้าน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น
 ร่วมกับศูนย์ประสานงานการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.มหาสารคาม
 ณ โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม
 วันที่ 14 มิถุนายน 2544

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายเซ็น	หมายเหตุ
27	นางสาว พรหมดี	ช่างทำ	คำ	
28	นาย ห่อจ วัฒนศิริ	ช่าง ทำ	ทอง	
29	สร้อย ผาสุก	ช่าง บ้าน	ดอน หลี่	
30	นาย ขวัญ วัลย์	ช่าง ๐๐๗๕		
31	นาย วิเชียร วัฒน			
32	นาย วิเชียร วัฒน	ช่าง ๐๐๗๕		
33	นาย วิเชียร วัฒน	ช่าง ๐๐๗๕		
34	นาย วิเชียร วัฒน	ช่าง ๐๐๗๕		
35	นาย วิเชียร วัฒน	ช่าง ๐๐๗๕		
36	นาย วิเชียร วัฒน	ช่าง ๐๐๗๕		
37				
38				
39				
40				
41				
42				
43				
44				
45				
46				
47				
48				
49				
50				
51				
52				

บัญชีรายชื่อ ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา เวทีชาวบ้าน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น

191

ร่วมกับศูนย์ประสานงานการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.มหาสารคาม

ณ โรงเรียนบ้านโพนสูงคอนหลี่ อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม

วันที่ 14 มิถุนายน 2544

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1.	นางสาว... ..	อ. ๑		
2.	นางสาว... ..	อ. 1		
3.	นางสาว... ..	อ. 1		
4.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔		
5.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔		
6.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
7.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔		
8.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
9.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
10.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
11.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
12.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
13.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
14.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
15.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
16.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
17.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
18.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
19.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
20.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
21.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
22.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
23.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
24.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
25.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		
26.	นางสาว... ..	อ. ๑๑, ๑๒		

การขอ: ข้าราชการ

วันที่ 2 / 2544

12 สิงหาคม 2544

ม. โรงเรียนมัธยมในสังกัด

โรงเรียน: ๒๐๖. ๐๙. ๓๐ น.

มีที่ว่าง

ร.ร.	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เวลา	หมายเหตุ
1	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
2	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
3	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
4	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
5	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
6	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
7	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
8	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
9	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
10	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
11	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
12	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
13	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
14	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	๐.๕
15	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
16	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
17	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
18	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	
19	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	๐.๕
20	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	๐.๕
21	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	๐.๕
22	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	๐.๕
23	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	๐.๕
24	นาง น. น. น.		๐๙.๐๐	๐.๕

[illegible]

- [illegible]

ส่วนที่ ๑ ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม และ อารยธรรม ในสังคมไทย
จัด กิจกรรม การเรียนรู้ การสอน.

196

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ความตั้งใจ / ข้อเสนอแนะ
1.	นายสมชาย งามใส	- การจัดทำแผนงานที่ดี ต้องมี จุดประสงค์ที่ ชัดเจน วัตถุประสงค์ ชัดเจน ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน - การดำเนินงานต้องมีความต่อเนื่อง ไม่ขาดช่วง
2.	นางสาวนงนิจ งามใส	- การจัดทำแผนงานที่ดี ต้องมี จุดประสงค์ที่ ชัดเจน วัตถุประสงค์ ชัดเจน ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน - การดำเนินงานต้องมีความต่อเนื่อง ไม่ขาดช่วง
3.	นายสมชาย งามใส	การจัดทำแผนงานที่ดี ต้องมี จุดประสงค์ที่ ชัดเจน วัตถุประสงค์ ชัดเจน ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
4.	นางสาวนงนิจ งามใส ร.ร. มอ. ๖๖๖๖๖๖ ๖๖ ม. ๖ ๖๖๖	การจัดทำแผนงานที่ดี ต้องมี จุดประสงค์ที่ ชัดเจน วัตถุประสงค์ ชัดเจน ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
5.	นายสมชาย งามใส ร.ร. มอ. ๖๖๖๖๖๖ ๖๖ ม. ๖ ๖๖๖	การจัดทำแผนงานที่ดี ต้องมี จุดประสงค์ที่ ชัดเจน วัตถุประสงค์ ชัดเจน ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ความเคลื่อนไหว / ข้อสังเกต
6	ร.ท. ชนสิทธิ์ ชัยวัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร	- ทำกิจกรรมการบริการสังคม โดยเป็นกลุ่มคนที่มีส่วนร่วม ในการบริการ การทอดผ้าป่า เพื่อช่วยเหลือคนยากจน และในโอกาสที่ไปทอดผ้าป่า ก็ได้นำเงินไปช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ / หรือในโอกาสที่ มีเงินติดตัว ก็ได้นำ มาช่วยเหลือ
7	นาง นิตยา วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร	นาง นิตยา วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร มีผลงานดีเด่น ในการบริการ การทอดผ้าป่า เพื่อช่วยเหลือคนยากจน และในโอกาสที่ไปทอดผ้าป่า ก็ได้นำเงินไปช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ / หรือในโอกาสที่ มีเงินติดตัว ก็ได้นำ มาช่วยเหลือ
8	นาง สุวิมล วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร	นาง สุวิมล วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร มีผลงานดีเด่น ในการบริการ การทอดผ้าป่า เพื่อช่วยเหลือคนยากจน และในโอกาสที่ไปทอดผ้าป่า ก็ได้นำเงินไปช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ / หรือในโอกาสที่ มีเงินติดตัว ก็ได้นำ มาช่วยเหลือ
9	นางสาว นิตยา วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร	นางสาว นิตยา วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร มีผลงานดีเด่น ในการบริการ การทอดผ้าป่า เพื่อช่วยเหลือคนยากจน และในโอกาสที่ไปทอดผ้าป่า ก็ได้นำเงินไปช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ / หรือในโอกาสที่ มีเงินติดตัว ก็ได้นำ มาช่วยเหลือ
10	นางสาว นิตยา วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร	นางสาว นิตยา วัฒน วิมลกิจพร วัฒนวิมลกิจพร มีผลงานดีเด่น ในการบริการ การทอดผ้าป่า เพื่อช่วยเหลือคนยากจน และในโอกาสที่ไปทอดผ้าป่า ก็ได้นำเงินไปช่วยเหลือ ผู้ยากไร้ / หรือในโอกาสที่ มีเงินติดตัว ก็ได้นำ มาช่วยเหลือ

[illegible]

[illegible]

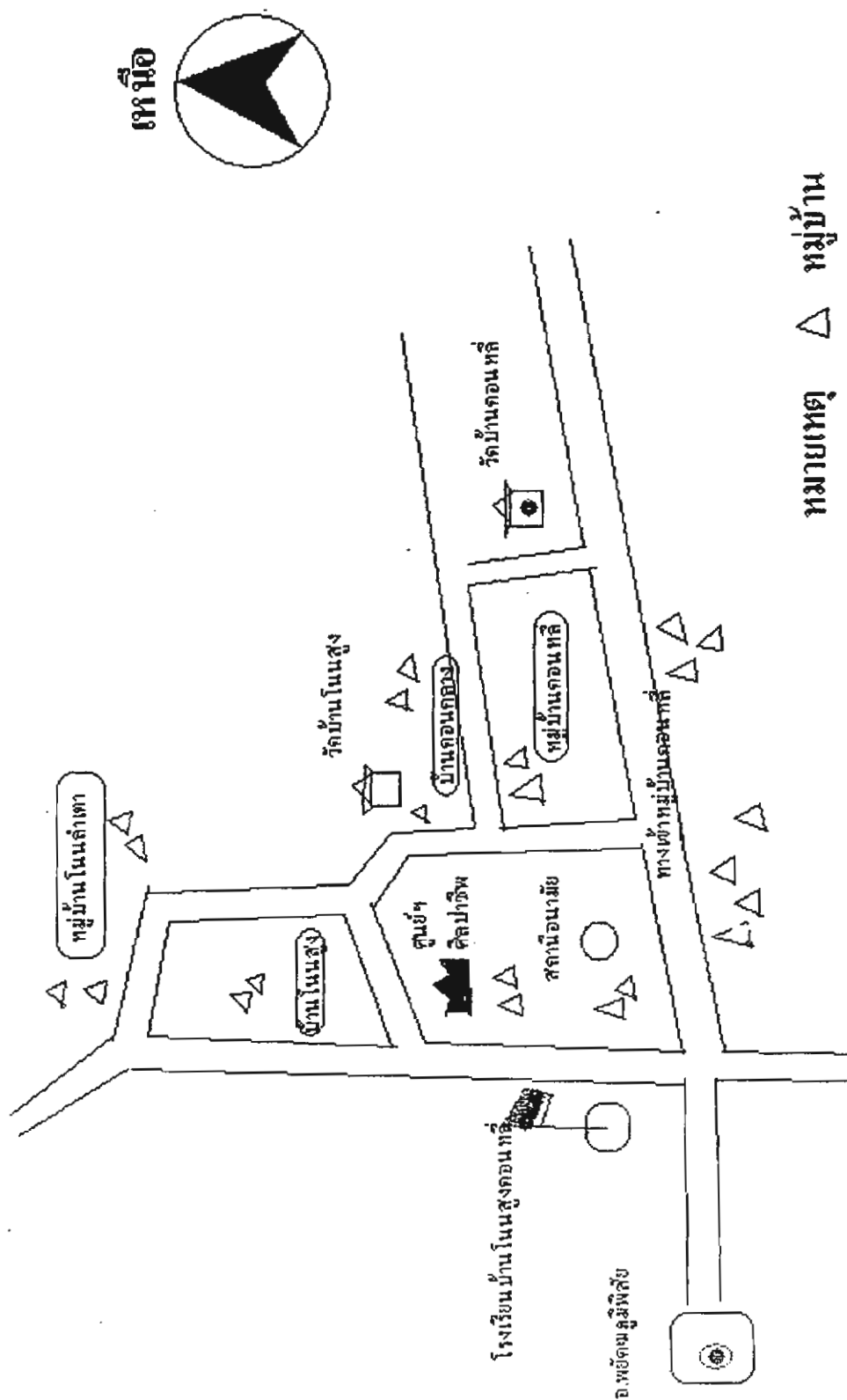
ภาคผนวก ฅ

แผนผังที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบ

แผนผัง แสดงเขตบริการ 4 หมู่บ้าน

โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหี ต.หนองบัวแก้ว อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสาร

ไปจังหวัดมหาสารคาม

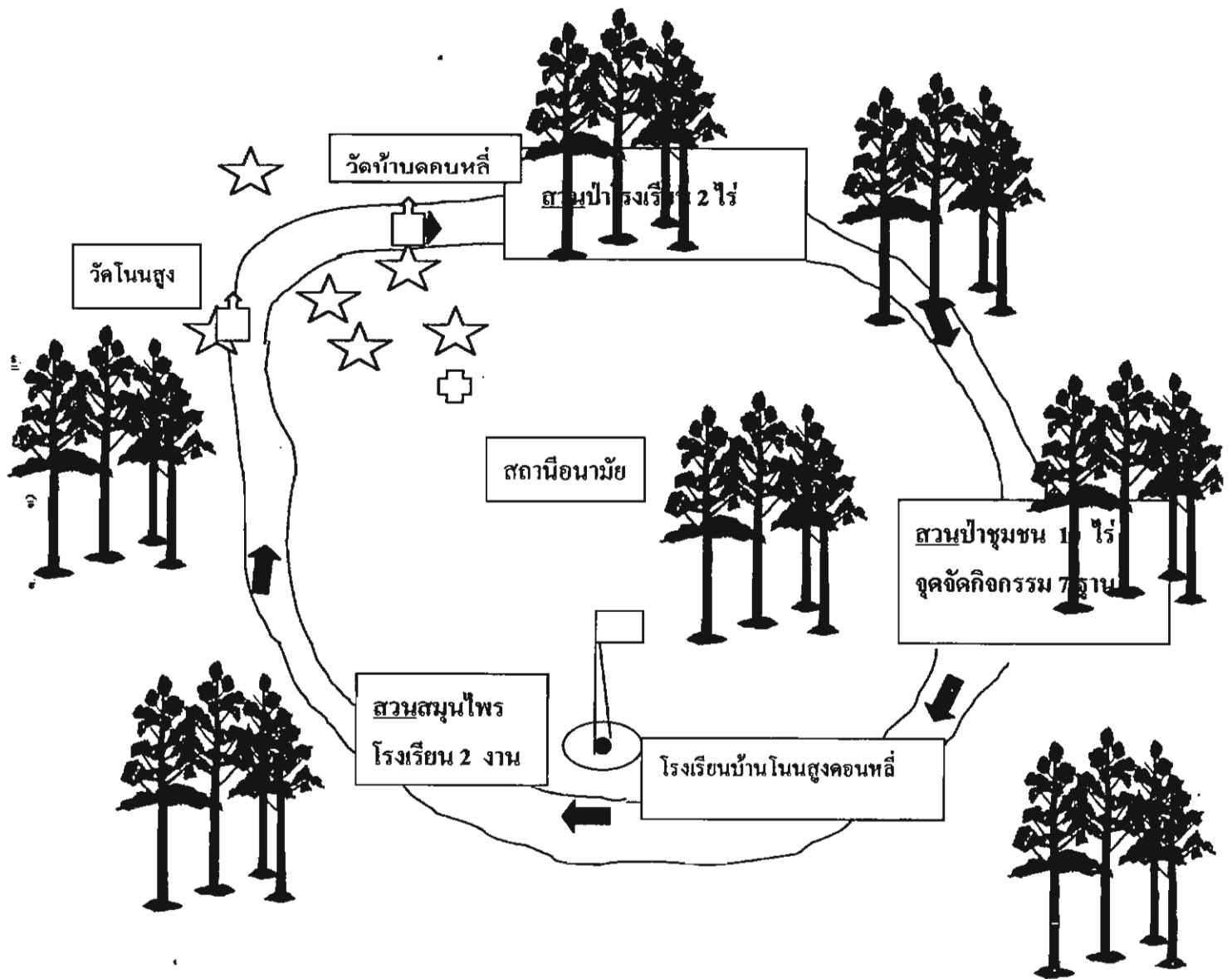

แผนที่ประกอบการเดินป่าศึกษาธรรมชาติและพืชสมุนไพร

“เวทีเสนอผลงานต่อชุมชน”

27-28 กุมภาพันธ์ 2547

ณ โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ ระยะทาง ประมาณ 7 กิโลเมตร

หมายเหตุ

พืชสมุนไพรที่ทำการบวชไว้ตามรายการ

ภาคผนวก ญ
ภาพกิจกรรม

นายสุรัตน์ ดวงชาทม ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
 เยี่ยมชมกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้เกียรติเป็นประธานรับมอบอาคาร
 เกียรติภูมิจากชุมชนสู่โรงเรียน ที่โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่

กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา ทัศนศิลป์ นำเสนอผลงานต่อสาธารณชน

ถ่ายรูปที่ระลึกกับคณะอาจารย์จาก ม. ธรรมศาสตร์ , สกว. , คณะครู
ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นและนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่

คณะอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาภาคอีสาน ใน “โครงการพัฒนานักวิจัยรุ่นเยาว์
เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม” เข้ามชมกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ท่านผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้เกียรติเป็นประธาน
เปิดการประชุม โครงการวิจัยแบบมีส่วนร่วม อาคารเกษรติภูมิ ร.ร.โนนสูงดอนหลี่

พิธีลงนามในสัญญาโครงการวิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการถ่ายทอด
ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยชุมชน ระหว่าง ร.ร.โนนสูงดอนหลี่ กับ สกว.

กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา ทอพรหมเช็ดเท้า นำเสนอผลงานต่อสาธารณชน

กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา สมนุไพร นำเสนอผลงานต่อสาธารณชน

กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา มัดหมี่ เสนอผลงานต่อสาธารณชน

ท่านดิลก พัฒนวิชัยชาติ รองเลขาธิการ กปช. ให้เกียรติเยี่ยมชม

กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา บายศรีสู่ขวัญ
นำเสนอผลงานต่อสาธารณชน

กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา จักสาน นำเสนอผลงานต่อสาธารณชน

กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา ภาษาไทย (สรภัญญะ)และสาขา สานแห
นำเสนอผลงานต่อสาธารณชน

กิจกรรมการเรียนการสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา คณิตศาสตร์ กับการบูรณา
การกับหลักสูตรสถานศึกษา
แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน (ห้องศูนย์วิทย์พัฒนา)

นายชาติชาติรี โยสีดา รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เยี่ยมชมกิจกรรมสาขามโหรี ในงานมหกรรมศิลปะ
หัตถกรรมนักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งที่ 54 ที่สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

ท่านผู้ตรวจราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เยี่ยมชมกิจกรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขา จักสาน

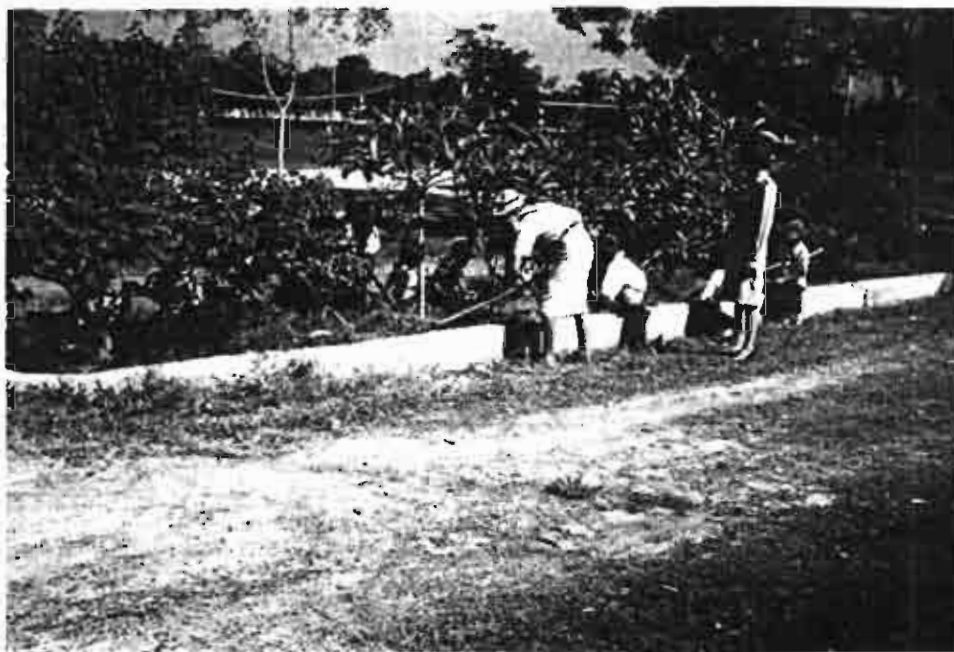
ท่านดิลก พัฒน์วิชัยโชติ รองเลขาธิการ กปช. ให้เกียรติเยี่ยมชมกิจกรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ (14 กุมภาพันธ์ 2545)

กิจกรรมการเรียนการสอนของภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาสมนไพร (นอกห้องเรียน)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาสมนไพร(ในห้องเรียน)

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์โรงเรียน
เนื่องในวันสถาปนาลูกเสือ

กิจกรรมการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
ในสวนป่าโรงเรียน วัด , ศูนย์ศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ , อนามัย , ข้างถนนในชุมชน

กิจกรรมการปลูกป่าภูมิรักษ์เฉลิมพระเกียรติที่วัดบ้านดอนหลี่

กิจกรรมการปลูกป่าภูมิรักษ์เฉลิมพระเกียรติที่สวนป่าโรงเรียนในชุมชน

พิธีลงนามทำสัญญาความร่วมมือ สทว.

คณาจารย์จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เข้ามารวมโครงการ

สทท ส่วนแท้

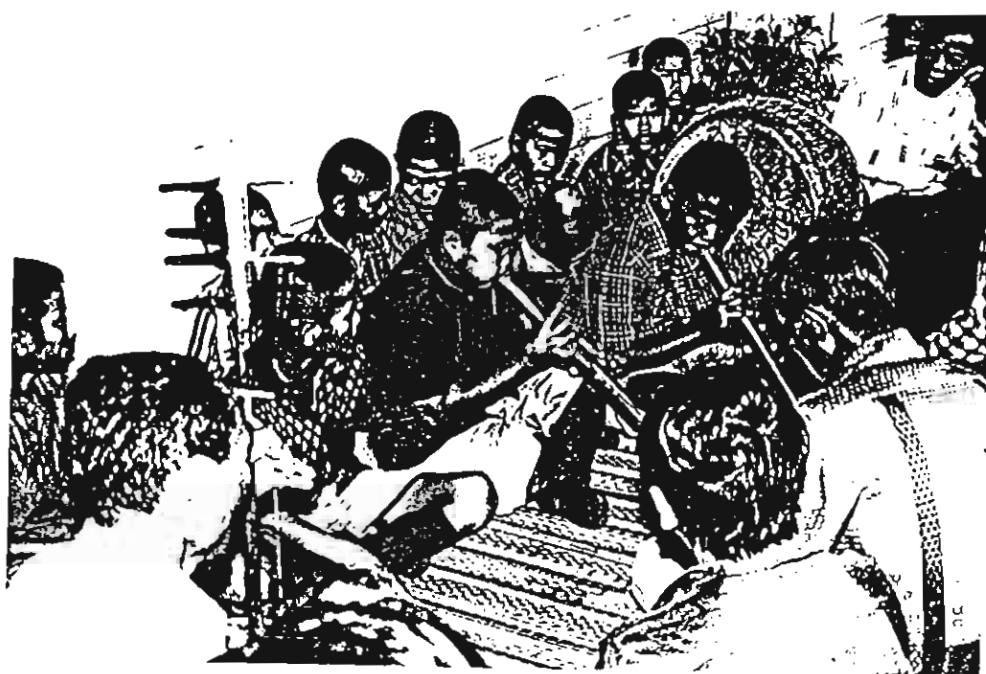
กิจกรรมเวทีชาวบ้าน ครั้งที่ 1

ผล.ปจ.มหาสารคามและทณ.ปจ.พัคณภูมิพิสัย เก็บชมชนโครงการ

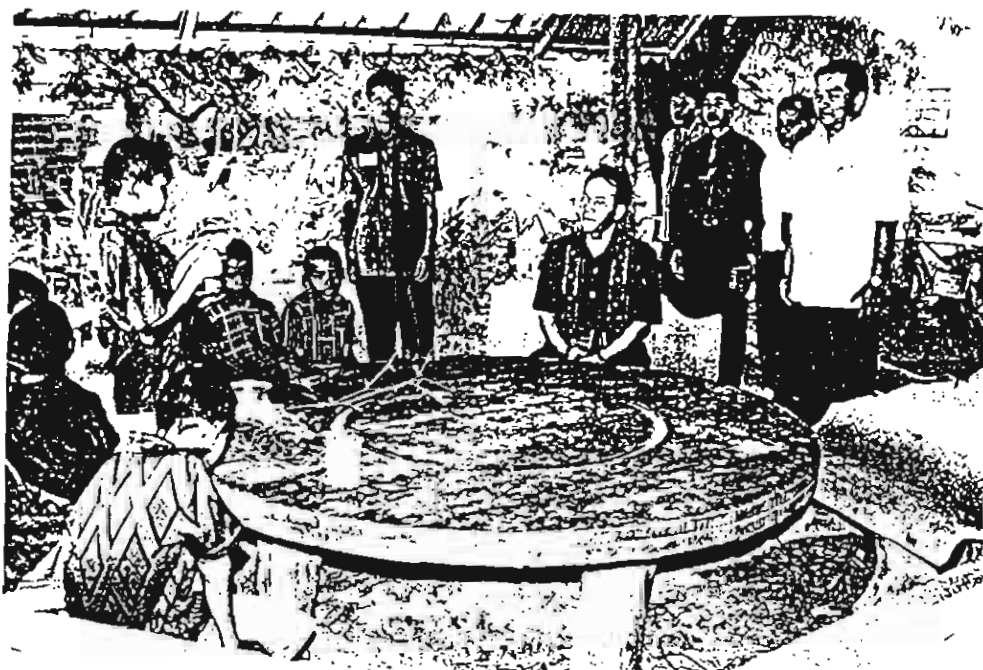
รองเลขาธิการ กปร.และคณะ เยี่ยมชมโครงการ สาขา จักสาน

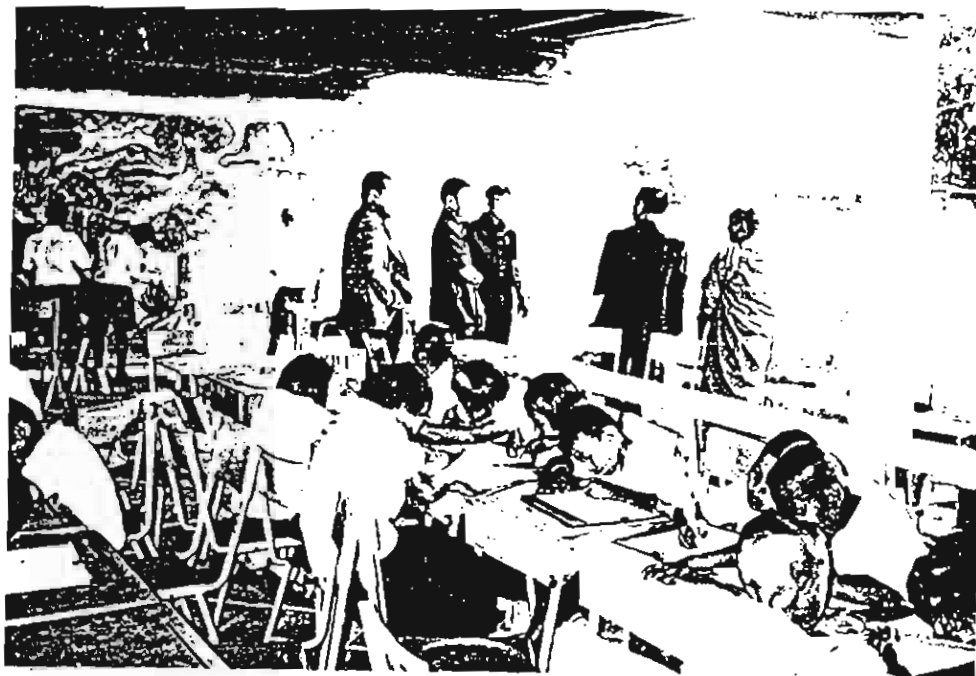
นักเรียนและพ่อครูภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขา มโหรี

ผล.ปจ.มหาสารคามและคณะ เชื้อชนบทโครงการ สาขามโหรี

ผล.ปจ.มหาสารคามและคณะ เชื้อชนบทโครงการสาขาสุนไพรมโหรี

ศึกษานิเทศก์หน้าและคณะ เข้มชนโครงการ สาขาศนศิลป์

รองเลขาธิการ กพค.และคณะ เข้มชนโครงการสาขาสมนไพร

การถ่ายทำโทรทัศน์ สาขาสมุนไพร

การถ่ายทำโทรทัศน์ สาขาทัศนศิลป์

ประวัติของผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางสาวกัญญา นามสกุล ทุมพุม

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2516

เริ่มรับราชการ วันที่ 20 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 เกษียณอายุราชการปี 2577

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 5

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด

มหาสารคาม 44110

ที่อยู่ปัจจุบัน 40 หมู่ 1 บ้านโพธิ์ทอง ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู

จังหวัดมหาสารคาม 44180 โทรศัพท์ 0-9573-3920

ชื่อบิดา นายอ่อนสา ศรีละโพธิ์ อาชีพ ทำนา

ชื่อมารดา นางไสว ศรีละโพธิ์ อาชีพ ทำนา

ชื่อคู่สมรส นายภูมิสิทธิ์ ทุมพุม อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

ความภาคภูมิใจ

- รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) ระดับจังหวัด ประจำปี 2546 สาขา ทักษะชีวิต
- รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) ระดับภูมิภาค ประจำปี 2546 สาขา ทักษะชีวิต
- ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุดสาหกรรมิยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6	โรงเรียนบ้านหนองบัวคุดอ้อ	2528
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6	โรงเรียนวาปีปทุม	2534
ระดับปริญญาตรี (ค.บ.)	สถาบันราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2539

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายศักดิ์พงศ์ นามสกุล หอมหวล

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2507

เริ่มรับราชการ วันที่ 1 เดือน กันยายน พ.ศ. 2530 เกษียณอายุราชการปี 2567

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 8

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม 44110

ที่อยู่ปัจจุบัน 72 หมู่ 12 บ้านโนนม่วง ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

จังหวัดมหาสารคาม 44110 โทรศัพท์ 0-1369-4614

ชื่อบิดา นายพิสิฐ หอมหวล อาชีพ ข้าราชการบำนาญ

ชื่อมารดา นางคำพอง หอมหวล อาชีพ ข้าราชการบำนาญ

ชื่อคู่สมรส นางมนัชา หอมหวล อาชีพ ข้าราชการครู

ความภาคภูมิใจ - รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) ระดับจังหวัด ประจำปี 2546 สาขา

ผู้บริหารสถานศึกษา

-ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุทิศสาคะ

วิริยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 7	โรงเรียนบ้านจอมพระ	2521
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3	โรงเรียนจอมพระ ประชาสรรค์	2523
ระดับ ปวส.	วิทยาลัยเกษตรกรรม บุรีรัมย์	2527
ระดับปริญญาตรี (ค.อ.บ.)	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหาร ลาดกระบัง	2529
ระดับปริญญาโท (กศ.ม.)	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2539

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายสันติพงษ์ นามสกุล ภัทรานุญญากุล

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 9 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2499

เริ่มรับราชการ วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2523 เกษียณอายุราชการปี 2560

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

จังหวัด

มหาสารคาม 44110

ที่อยู่ปัจจุบัน 1 หมู่ 7 บ้านหนองบัวคูสองห้อง ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด

มหาสารคาม 44110 โทรศัพท์ 09-5733920

ชื่อบิดา นายจรัสศักดิ์ ภัทรานุญญากุล อาชีพ - (ถึงแก่กรรม)

ชื่อมารดา นางทองรวม ภัทรานุญญากุล อาชีพ ข้าราชการบำนาญ

ชื่อคู่สมรส นางทองม้วน อรุณโน อาชีพ รับราชการ (ครู)

ความภาคภูมิใจ - ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุตสาหะ
วิริยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	โรงเรียนเมืองวาปีปทุม	2513
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	โรงเรียนวาปีปทุม	2516
ประกาศนียบัตรการศึกษา(ป.ศ.)	วิทยาลัยครูมหาสารคาม	2518
ครูพิเศษมัธยม	ศึกษาด้วยตนเอง	2521
คุรุศาสตรบัณฑิต(สูงศึกษา)	วิทยาลัยครูมหาสารคาม	2535

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายสถิตย์ นามสกุล ปัดทุม

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2498

เริ่มรับราชการ วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2524 เกษียณอายุราชการปี 2558

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม

ที่อยู่ปัจจุบัน 158 หมู่ 6 บ้านคอนกลอย ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
44110 โทรศัพท์ 07-2238281

ชื่อบิดา นายสุบิน ปัดทุม อาชีพ ทำนา

ชื่อมารดา นางบุญล้อม ปัดทุม อาชีพ ทำนา

ชื่อคู่สมรส จินตนา ปัดทุม อาชีพ แม่บ้าน

ความภาคภูมิใจ -ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุดสาหกรรม
วิริยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ประถมศึกษาปีที่ 1 - 4	โรงเรียนบ้านคอนกลอยหนองยาง	2509
ประถมศึกษาปีที่ 5 - 7	โรงเรียนนิพนธ์ประสิทธิ์วิทยา	
มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3	โรงเรียนนิพนธ์ประสิทธิ์วิทยา	2518
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ปก.ศ.)	วิทยาลัยครูมหาสารคาม	2520
ปัจจุบันกำลังศึกษาคณะระดับปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางสาวนุกดา นามสกุล จันทะปะทัง

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 29 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2505

เริ่มรับราชการ วันที่ 10 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 เกษียณอายุราชการปี 2565

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 5

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม 44110

ที่อยู่ปัจจุบัน 6 หมู่ 18 บ้านหนองคูไชย ตำบลหนองแสง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัด
มหาสารคาม 44120 โทรศัพท์ 09-5703066

ชื่อบิดา นายใจ จันทะปะทัง อาชีพ ทำนา

ชื่อมารดา นางคู่ จันทะปะทัง อาชีพ ทำนา

ความภาคภูมิใจ - ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุตสาหะ
วิริยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

- รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) ระดับจังหวัด ประจำปี 2546 สาขา สิ่งแวดล้อมศึกษา

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ประถมศึกษาปีที่ 7	โรงเรียนเมืองวาปีปทุม	2518
มัธยมศึกษาปีที่ 3	โรงเรียนวาปีปทุม	2520
มัธยมศึกษาปีที่ 5	โรงเรียนวาปีปทุม	2522
ปก.ศ. สูง	วิทยาลัยครูมหาสารคาม	2524
ปริญญาตรี (กศ.บ.)	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร	2530

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางพรศรี นามสกุล ผาสุกล้า

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 4 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2498

เริ่มรับราชการ วันที่ 5 เดือน กันยายน พ.ศ. 2523 เกษียณอายุราชการปี 2559

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม 44110

ที่อยู่ปัจจุบัน 52 หมู่ 9 บ้านคอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม 44110 โทรศัพท์ 09-2752921

ชื่อบิดา นายเป รัดนแสนศรี อาชีพ ทำนา

ชื่อมารดา นางสิน รัดนแสนศรี อาชีพ ทำนา

ชื่อคู่สมรส นายสุรพล ผาสุกล้า อาชีพ รับจ้าง

ความภาคภูมิใจ - ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุตสาหะ
วิริยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

- รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) ระดับจังหวัด ประจำปี 2546 สาขา จริยศึกษา

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ประถมศึกษา 1-7	โรงเรียนบ้านโคกก่อ	2508
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	โรงเรียนหนองโกมรัมย์	2514
พ.ศ.	ศึกษาด้วยตนเอง	2520
พม.	ศึกษาด้วยตนเอง	2526
ปริญญาตรี (กำลังศึกษา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	-

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางพยงค์ นามสกุล พายบุตร

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 5 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2514

เริ่มรับราชการ วันที่ 12 เดือน มกราคม พ.ศ. 2541 เกษียณอายุราชการปี 2575

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 5

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงดอนหลี่ ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด

มหาสารคาม 44110

ที่อยู่ปัจจุบัน 82 หมู่ 1 บ้านขามเรียง ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม รหัส

ไปรษณีย์ 44110 โทรศัพท์ 09-9410472

ชื่อบิดา นายถนอม วรไว ออาชีพ รับราชการ

ชื่อมารดา นางน้อย วรไว ออาชีพ แม่บ้าน

ชื่อคู่สมรส นายวีระศักดิ์ พายบุตร ออาชีพ รับราชการ

ความภาคภูมิใจ -ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุทิศหา
วิริยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ป. 1 - ป. 6	โรงเรียนบ้านส้มโฮง	2527
มัธยมศึกษาปีที่ 3 (พลศึกษา)	โรงเรียนกันทรวิชัย	2530
ปวช.(สาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย)	วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	2533
ปริญญาตรี (คณิตศาสตร์)	สถาบันราชภัฏมหาสารคาม	2537

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายประจักษ์ นามสกุล ภูมิศรีจันทร์

สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ

เกิดวันที่ 1 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2507

เริ่มรับราชการ วันที่ 15 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2529 เกษียณอายุราชการปี 2565

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม 44110

ที่อยู่ปัจจุบัน 49 หมู่ 8 บ้านอีเม้ง ตำบลราษฎร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม 44110 โทรศัพท์ 06-2375993

ชื่อบิดา นายสุพรรณ ภูมิศรีจันทร์ อาชีพ รับราชการครู

ชื่อมารดา นางทอง ภูมิศรีจันทร์ อาชีพ แม่บ้าน

ชื่อคู่สมรส นางสมบัติ ภูมิศรีจันทร์ อาชีพ รับราชการ (ครู)

ความภาคภูมิใจ ได้รับเกียรติบัตร

- เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุตสาหะวิริยะ โดยไม่มีวันลา
มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

- รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) ระดับจังหวัด ประจำปี 2546 สาขา วิทยาศาสตร์

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ศษ.บ. (บริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2528
ม.ศ. 5 (มัธยมศึกษา)	โรงเรียนนครสวรรค์	2526
ม.ศ. 3 (มัธยมศึกษา)	โรงเรียนพยัคฆภูมิวิทยาคาร	2524
ป. 1 - ป. 7 (ประถมศึกษา)	โรงเรียนบ้านสระบก	2521

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นางสาวบัตติ นามสกุล ภูมิศรีจันทร์
 สัญชาติ ไทย เชื้อชาติ ไทย ศาสนา พุทธ
 เกิดวันที่ 6 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2505
 เริ่มรับราชการ วันที่ 27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2529 เกษียณอายุราชการปี 2565
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนสูงคอนหลัก ตำบลหนองบัวแก้ว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
 มหาสารคาม 44110
 ที่อยู่ปัจจุบัน 49 หมู่ 8 บ้านอีเม้ง ตำบลราษฎร์พัฒนา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
 44110 โทรศัพท์ 06-2375993
 ชื่อบิดา นายเนียม คงริน อาชีพ พ่อบ้าน
 ชื่อมารดา นางตาด คงริน อาชีพ แม่บ้าน
 ชื่อคู่สมรส นายประจักษ์ ภูมิศรีจันทร์ อาชีพ รับราชการ (ครู)
 ความภาคภูมิใจ - ได้รับเกียรติบัตร เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเอาใจใส่ อุทิศสละ
 วิริยะ โดยไม่มีวันลา มาสาย หรือ ขาด ในปีพุทธศักราช 2546

ประวัติการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปี พ.ศ.
ค.บ. (ภาษาอังกฤษ)	วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	2528
ม.ศ. 5 (มัธยมต้น)	โรงเรียนท่าเรือ (นิตยานุกูล)	2524
ม.ศ. 3 (มัธยมต้น)	โรงเรียนท่าเรือ (นิตยานุกูล)	2522
ป. 1 - ป. 7 (ประถมศึกษา)	โรงเรียนชุมชนบ้านร่อม	2519